

DIRVA

JUODŲJŲ RIAUSĖS

FASKUTINIŲ DIENŲ NERAMUMAI DID-
MIESČIUOSE ĮRODĖ, KAD DEMAGOGINĖS
PASTANGOS JUODĄJĄ AMERIKOS MAŽŲĄ
INTEGRUOTI Į BALTAJĄ DAUGUMĄ KOL
KAS VEDA PRIE DAR DIDESNĖS SEGREGA-
CIJOS IR JUODŲJŲ 'GETHO' IZOLIAVIMO. —
VADŲ IR MASĖS INTERESAI NESUTAMPA,
TAČIAU MASĖ NEGALI PASIREIKŠTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Isivaizduokime visai
idealią stovį, kurio dabar
tariamai visuotinai sie-
kiama -- visišką juodo-
sios mažumos išsiliejimą
- integraciją į baltųjų
masę. Ką tada darys juo-
dųjų vadai? Jie neteks
pagrindo bet kokiai savo
veiklai! Juk ir kitų buvu-
sių mažumų, kaip pvz.,
airių vadovaujančios as-
menybės ieško dirvos sa-
vo veiklai ne savo gru-
pės žmonių rėmuose, bet
platesnėje atskiros vals-
tybės ar net visos fede-
racijos apimtyje. Ir mes
juk daugiau džiaugiamės
kokio nors savo tautie-
čio pasisėkimais pla-
čioje Amerikos visuome-
nėje, negu jo išrinkimu
į kokią Bendruomenės or-
ganą. Tačiau pasiseki-
mui platesnėje visuome-
nėje reikia turėti kiek
kitokių kvalifikacijų ne-
gu savo tautinėje ar ra-
sinėje grupėje, kur kar-
tais galima išskirti pigiau-
sios soviništinės dema-
gogijos dėka. Sunku iš-
vaizduoti, kad dauguma
tų asmenybių, kurios da-
bar pasižovė vadovauti
teisų, ar teisingiau --

privilegijų juodiesiems
sąjūdžiui, galėtų vaidinti
kokį žymesnį vaidmenį
plačioje Amerikos vi-
suomenėje. Už tat jų as-
meniškai interesai visai
nereikalauja integraci-
jos. Tik tuo atveju su
jais būtų skaitomasi kaip
su tam tikros gerai or-
ganizuotos mažumos va-
dais. Tai turėdami gal-
voje, galime lengvai su-
prasti paskutinių laiku
garsiai pasigirdusius šū-
kius: "We want black po-
wer".

Tie šūkių nėra nauji,
jie buvo skelbiami jau
seniau, bet anksčiau į
juos nebuvo kreipiama dė-
mesio. Dabar negrų sąjū-
džiui vadinama libera-
linė spauda kreipia tiek
daug dėmesio, kad kiek-
vienas kiek grieščiau kal-
bąs vadeiva, kaip jauni-
demagogai Stokely Car-
michael ar Floyd B. Mc
Kissick per 24 valandas
pasidaro nacionaliniai
herojai. To akivaizdoje
ir senesnį negrų sąjū-
džio už savo teises
vadai kaip Martin Luther
King jr. ar dar nuosai-
kesnis Roy Wilkins, ku-
rie nenori griebtis jė-
gos, turi irgi vertis de-
magogija, nes kitaip ne-
teks pasisėkimo masė-
se.

Tokioje Chicagoje,
kurios gyventojų vienas
trečdalis yra juodieji, to
trečdalis reikalų paten-
kinimui išleidžiama 2/3

visų pajamų. Kitaip sa-
kant baltieji, kurie mo-
kesčiais sudeda dau-
giau kaip 90% visos mie-
sto pajamų, patys turi pa-
sitenkinti tik jų trečda-
liu! Sąjūdis už negrų tei-
ses faktinai yra pasiekęs
to, kad kiekvienam kvali-
fikotam negrui yra leng-
viau gauti vietą kaip bal-
tajam, nes kiekviena imo-
nė ar įstaiga nori turėti
proporcingai bendrai gy-
ventojų sudėčiai ar net
daugiau negrų savo bend-
radarbių ar darbininkų
eilėse.

Nepaisant tokios pa-
lankios juodajai rasei
eigos, kuri teoriškai tu-
rėtų vesti prie visiškos
integracijos, Martin Lu-
ther King jr. ir kartu
su juo aršesni vadeivos
surodė Chicagoje masi-
nį mitingą, po kurio pri-
kalė savo reikalavimų
'punktus' prie miesto
rotušės, panašiai kaip
tai padarė tikras Marti-
nas Lutheris Augsburgie
pradėjęs protestantų są-
jūdį.

King ir Co. galima
lengvai suprasti. Jei jie
dabar neprimins savęs,
jie greitai bus užmiršti,
o žmogui norisi būti
fotografuojamam, cituo-
jamam ir kitaip mini-
mam. Tačiau jų asme-
niniai interesai nesu-
tinka suplatesnės visu-
menės interesais. Jų kal-
bos apie negrų skriaudas
sudarė tokią atmosferą,
kad toje pačioje Chicago
je (ir Clevelande) reikė-
jo tik mažiausios inci-
dento kibirkšties kad pra-
sidėtų visai rimti gais-
rai, kurie ūkiškai prid-
rė nemažai nuostolių, o
moraliskai sustiprino
tik segregaciją.

Bešališkai žiūrint,
Kingas, Carmichael, Mc
Kissick ir kaip jie visi
ten vadinas, padarytų
daug naudingesnį darbą,
jei paragintų savo tau-
tiečius parinkti šiuok-
ties gatvėse ir apvalyti
savo gyvenvietes. Bettai
žinoma, būtų labai nepo-
puliaru.

Žodžiu, artėjame prie
paradokso -- sąjūdis už
integraciją kol kas veda
prie didesnės segrega-
cijos. Vienintelė viltis
glūdi tame, kad eilinis
negras kol kas nelabai
pritaria savo vadams.
Įvairiausi 'maršai' ir
demonstracijos kol kas
nesulaukė didelio pasi-
sėkimo, nepaisant didži-
lės liberalinės spaudos,
radio ir televizijos rek-
lamos. Krautuvų apiplė-
šimas, padėgimas ir au-
tomobilių daužymas yra

A. Gustaitis rašo autografą knygoje dovanojamoje Australijos svečiams. Vyt. Maželio nuotrauka

PRIĖMIMAS KONGRESO NARIAMS WASHINGTONE IR URAGVAJUJE

Pavergtųjų Tautų Sa-
vaitės proga, 1966 m. lie-
pos 20 dieną, Washing-
tone, National Press
Club patalpose, Paver-
gtųjų Europos Tautų Sei-
mo vadovybė surengė pri-
ėmimą - vakariene JAV
Kongreso nariams bei
kitiems artimiems savo
rėmėjams bendradar-
biams ir spaudos atsto-
vams.

Vakarienes programą
pradėjo PET Seimo ir
Vliko pirmininkas V. Si-
dzikauskas, o programai
vadovavo buvęs Laisvo-
sios Europos Komiteto
prezidentas admirolas
Harold B. Miller. Invo-
kaciją atliko kun. Juozas
Gedra.

Pagrindinėje kalboje
V. Sidzikauskas nagrinė-
jo pavergtųjų savo-
ką, kaip ji šiuo metu su-
prantama, ir plačiai pa-
grindė pažiūrą, kad ryš-
kiausias pavergtųjų są-
voką atitinkas pavyzdys
šiuo metu yra eilė Euro-
pos tautų, dėl Sovietų Są-
jungos viešpatavimo ne-
galinčių tvarkytis sava-
rankiškai.

Pavergtųjų tautų padė-
ties paveikslą gyvais pa-
vyzdžiais iš dabartinės
tikrovės itin paryškino
Jan Lukas, vos prieš
dvejus metus (1964) pasi-
traukęs iš Čekoslovakijos.

Šia proga JAV Kon-
greso nariai Lester L.
Wolf (D., N.Y.) ir Ed.
Reinicke (R., Cal.), už
nuopelnus ginant paver-
gtųjų tautų reikalus, buvo
apdovanoti Pav. Eur. Tau-
tų Seimo medaliais. Be-
to, medaliu buvo pagerb-
tas kapitonas Konstanti-
nas Lubavs, latvis, žu-
vęs Vietnamo kare.

Apdovanotieji New
Yorko ir Californijos at-
stovai Kongrese savo kal-

bose didžiai išpūdingai
išdėstė, kodėl jie uoliai
remia pavergtų laisvės
kovą ir kokias tos kovos
priemonės jie paisryžę
skatinti. Pareiškimai pa-
sižymėjo itin giliu pa-
vergtųjų tautų proble-
mų supratimu.

Delegaciją lydėjo Vli-
ko pirm. V. Sidzikauskas
(ELTA)

Lietuvos pasiuntiny-
bė Urugvajuje birželio
28 d. iškilminiai įteikė
keliems aukštiems Urug-
vajaus vyriausybės pa-
reigūnams Pavergtųjų
Europos Tautų Seimo
medalius ir diplomus --
pagarbos ir dėkingumo
ženklus už jų pagalbą
pavergtų tautų, ypač Lie-
tuvos, laisvės siekė-
jams.

Taip pagerbti buvo:
valstybės tarėjas A. Ze-
rilla de San Martin, už-
sienio reikalų minist-
ras L. Vidal Zaglio, bu-
vęs užsienio reikalų mi-
nistras H. Martines
Montero ir užsienio rei-
kalų ministerijos proto-
kolo direktorius J.C. Al-
thabe.

Lietuvos atstovas A.
Grišonas nušveitė to ak-
to prasmę, o Vidal Zag-

lio ir Zerilla de San Mar-
tin, savo ir kitų vardu at-
sakydami, pareiškė gilių
simpatijų lietuvių tautai
ir linkėjo jai nepriklaus-
omybės bei laisvės. At-
kreipė dėmesį ir į kai-
kuriuos Lietuvos pana-
šumus su Urugvajum,
tarp ko kita ir į abiejų
kraštų geografinio pavi-
dalo panašumą į širdį,
lyg simbolizuojantį šių
kraštų santykių nuošir-
dumą.

Apdovanotiesiems pa-
gerbti surengtame pri-
ėmime dalyvavo apie
šimtas viešnių ir sve-
čių, jų tarpe Vokietijos,
Ispanijos, Venezuelos,
Čilės, Paragvajus ir
Kinijos ambasadoriai,
Kanados ir Libano atsto-
vai, Urugvajaus krašto
apsaugos ministras ge-
nerolas Moratorio, apdova-
notųjų giminės ir lietu-
vių kolonijos atstovai.
(ELTA)

ĮTEIKTA JAUNIMO PETICIJA

Jaunimo Kongreso pe-
tacija buvo priimta JAV
ambasadose prie JTO
New Yorke liepos 22 d.
3 val. p.p.

Peticiją įteikė dele-
gacija, sudaryta iš prel.
J. Balkūno, D. Bulga-
rauskaitės, J. Miklovo
ir A. Šimukonio.

Peticiją ambasad. A.
Goldbergo vardu priė-
męs ambasados viešųjų
reikalų direktorius R.
Monsen parodė didelį
susidomėjimą Jaunimo
Kongresu, jaunimo sto-
vyklos vaizdais. Vizito
proga prel. J. Balkūnas
pranešė, kad jau anks-
čiau į priėmęs amb. A.
Goldbergas yra pažadė-
jęs remti Lietuvos rei-
kalą JTO, be to, lietu-
vių delegaciją palankiai
įvertino Washingtone.

IS VISO PASAULIO

* PAVERTGIJŲ TAUTŲ sa-
vaitės paskelbimo proga, be
prezidento L.B. Johnsono pro-
klamacijos, išimtinu būdu sa-
vo pareiškimą tuo reikalu pa-
skelbė ir JAV viceprezidentas
H.H. Humphrey. Savo pareiš-
kimu viceprezidentas išreiškia
savo apgailėstą, kad dar
ir šiuo metu daugeliui tautų ne-
priinama laisvė ir nepriklaus-
omybė. Joms reiškia JAV
simpatiją. "Esame susirūpi-
ję lietuvių ir žinome, kad jos
siekia laisvės... Atnaujinant ti-
kėjimą laisvės principų per-
gale, privalome veikti, steng-
tis ir kovoti už šias tarptauti-
nes vertybes".

Daugelis JAV valstijų gu-
bernatorių ir didesnių miestų
burmistų paskelbė savo de-
klaracijas, vienos ryškiau, ki-
tos blankiau, iškeliant paver-
gtųjų tautų likimą.

Pavergtųjų Tautų atstovai vie-
nur skaitlingomis demonst-
racijomis, kitur daugiau propa-
gandinėmis priemonėmis, pri-
minė amerikiečių visuomenei,
kad pavergtųjų tautų klausimas
yra gyvas.

* JUGOSLAVIJOS DIKTATO-
RIAUS TITO pavaduotojų pa-
skirtas K. Popovičius. Jis už-
ima iš visų pusių pašalinto A.
Rankovičiaus vietą.

Popovičius, turtingo pramo-
nininko sūnus, savo jaunystę
praleido Paryžiuje. Tik Ispani-
jos pilietinio karo metu įsijun-
gė į komunistų eiles ir dalyva-
vo Tito partizanų eilėse.

* SU FILIPINŲ VYRIAUSYBE
susitarta, kad į P. Vietnamą bu-
tų atsiųstas pirmasis filipinie-
čių dalinys kovai su komunistų
įsibrovėliais. Tą dalinį sudarys
2000 ryšio karių.

* AUSTRIJON ATBĖGO 1400
pabėgėlių iš už geležinės už-
dangos. Tai pirmojo š.m. pus-
mečio rezultatas. 700 jų yra
jugoslaviai, 300 vengrų.

Nuotrauka iš Lietuvos Pasiuntinybės Urugvajuje įvykusio priėmimo š.m. birželio 28 d., kuriame bu-
vo apdovanoti ACEN medaliais aukšti tos valstybės pareigūnai: Luis Vidal Zaglio, Užs. Reikalų Mi-
nistras, stovįs šalia ponios Grišonienės; Zorrilla de San Martin, vienas iš prezidentų (Kolegiato);
Homero Martinez Montero, buv. Užs. Reik. Ministro žmona, įgaliota vyro priimti dekoraciją ir A.
Grišonas, Lietuvos Atstovas Urugvajuje. Nuotrauka neapėmė dar ketvirtąjį apdovanotąjį asmenį, tai
Althabe, Protokolo Direktorių.

D.BRITANIJOS KRIZĖ

UŽ PASIREISKUSIŲ ŪKINIŲ SUNKUMŲ SLEPIASI MORALINIS SUPUVIMAS, KURIS GREŠIA IR JAV-BEM. — VYRIAUSYBĖ TURI ĮSIKISTI Į ŪKINIO GYVENIMO RAIDĄ NE TODEL, KAD JOS PILIEČIAMS BŪTŲ SUNKU GYVENTI, BET TODEL, KAD JIE, PER GERAI GYVENDAMI, SKOLINASI IŠ ATEITIES.

Britų premjeras H. Wilsonas, ką tik grįžęs iš Maskvos, kur norėjo padidinti savo populiarumą siūlantis tarpininkauti Vietnamo konflikte, turėjo griebtis itin nemalonių ir nepopuliarių priemonių savo krašto viduje. Algos ir kainos 'užšaldytos' šešioms mėnesiams ir greičiausiai ilgesniam laikui. Įmonės turi susilaikyti nuo dividendų išmokėjimo. Pakelti mokesčiai. Reikalaujama didesnių įmokėjimų už pirkinius. (Perkant automobilį dabar reikalauja 40% 'down'). Padidintas nušimtis už paskolas. Į užsienį britai tegalės pasiimti 50 svarų (40 dol.) vietoje iki šiol galimų išvežti 250 svarų. Tokias priemones ant savo kailio greitai turės pajusti kiekvienas D. Britanijos gyventojas, kurs iki šiol džiaugėsi dar nematyta gerove. D. Britanijos ūkis klestėjo, bedarbių praktiškai nebuvo. Atvirkščiai, vietų pasiūla buvo didesnė. Kam gi prirėkė tokį 'palaiminimą' stovį 'sugadinti', atimti piniginę palaimą, kuri įvairiausiais būdais plaukė į gyventojų daugumos pinigines?

Atsakymas čia yra toks, kad ta palaima buvo dirbtinė, sudaryta leidžiant į apyvartą auksą nepadengtus banknotus. Ir kai jų laikytojai užsieniuose pradėjo abejoti jų verte, reikėjo oficialiai sumažinti jų vertę ar sumažinti jų išleidimą apyvarton. Vyriausybė pasirinko antrą būdą. Skaičiuojama, kad tuo būdu iš valstybės ūkio bus išimta apie 500 milijonų svarų, t.y., 1.4 bilijono dolerių. Savo keliu tai ves prie tam tikros ūkinės depresijos ir bedarbių skaičiaus išaugimo. Nors Wilsono paskelbtos priemonės nėra dar igavusios įstatymo formos, tačiau jis tai gali padaryti, todėl svaro vertė tuoj pat pradėjo kilti. Sekantis žingsnis bus prašymas Amerikos pinigines pagalbos ir atrodo, kad toji pagalba bus suteikta, nes JAV svarbu išlaikyti svaro vertę, nors patys britai nėra nusipelnę amerikiečių palankumo. Imkime kad ir pavyzdžiui britų laikyseną Vietnamo konflikte. Faktinai, jie daugiau padėtų taikos atstatymui visai aiškiai stoję Amerikos pusėn, vietoje Wilsonui, pataikaujant savo partijos kairiajam sparnui, stengiantis būti neutraliu ir vaidinti tarpininką. Savaiame aišku, Wilsonas, panašiai kaip de Gaulle, stengdamasis nuo amerikiečių atsiriboti, tik daugiau skatina Maskvą laikytis Vietnamo kare griežčiau ir jį tęsti!

Iš kitos pusės, britų valiutos kritimas padidintų spaudimą į dolerį, nes Johnsono administracija su pinigais panašiai

elgiasi kaip Wilsono, užtat Washingtonas, nepaisant Wilsono 'išdavimo' Vietnamo atveju, yra linkęs Londonui padėti.

Reikia pastebėti, kad po tuo ūkiniu krizės fasadu iš tikro slepiasi dar didesnė britų moralinė ir valstybinė krizė. Paskirų žmonių gerovės pakilimas, socialinis ir sveikatos draudimas, švietimas, pensijos, bedarbių pašalpos yra pasiekusios tokio laipsnio, kad kiekvieno žmogaus pragyvenimas yra beveik garantuotas. Jam belieka tik džiaugtis gyvenimu ir nekovoti už savo egzistenciją. Tai privedė prie tokios būklės, kad britai nustojo rūpintis ir savo valstybės reikalais. Niekam nerūpi, kad valstybės skolos pasiekė astronominių sumų. O kai Quentin Hogg, konservatorių opozicijos vienas iš vadų išpėjo:

"Ar gali kas nors, kuris supranta kas darosi, paneigti, kad britai skuba save sunaikinti... Ar mes turime koki patriotizmo ar tautybės jausmą... Visur tik matome, kad tai, kas padarė mūsų tautą didžia, šiandien visai nevertinama. Kur yra mūsų savigarbą? Mes gyvename kreditu ir dėl to visai nekvaršiname sau galvos! Kaip ilgai tai gali tęstis".

Toks išpėjimas susilaukė tik pašaipų ir pasityčiojimų. Žinomas britų autorius ir žurnalistas Malcolm Muggeridge pasikalbėjime su U. S. News & World Report savaitraščiu pareiškė tą patį, -- britų masei niekas nerūpi. Niekas nesielsioja ūkiniu bankrotu, nes yra tikras, kad Amerika padės. Ir netik Amerika, bet ir kitos Vakarų valstybės. Už tat britai visai nenori įžiūrėti bet kokio pavojaus. Jie nori tik džiaugtis savo pačių gerove, nekvaršindami sau galvos dėl įvykių kitose pasaulio dalyse. Prie tokios galvosenos veda ir faktas, kad britai per dvejus pasaulinius karus priėję prie savo imperijos sunaikinimo, tačiau formaliai juos laimėję, praktiškai šią dieną gyvena kiek blogiau negu pralaimėtojai vokiečiai ir japonai! Ko D. Britanijai verkiant reikia, yra prisijungimas prie kokio didesnio junginio: Jungtinių Amerikos Valstybių ar bent Vakarų Europos Bendrosios Rinkos. Pirmasis atvejis šiuo metu neįmanomas, o antrąją išeitį užblokavo gen. de Gaulle 1963 metais. Topadaryti negalėdami, britai pradėjo gyventi skolindamiesi iš ateities. Taip praktiškai šiandien daro visos 'kapitalistinės' valstybės. Iki tam tikros ribos tai galima daryti, tačiau britai jį jau perėjo ir kol kas krašte nėra tokių nuotaikų, kurios leistų galvoti apie greitą pri-

Jaunimo Kongreso metu, liepos 3 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyko į J.K. atvykusių iš įvairių kraštų skautų bei skautų-čių vadovų susirinkimas. Nuotraukoje grupė skautų-čių. Iš kairės: sk. Andrius Šmitas -- Vasario 16 gimn., Vokietija, s. Antanas Saulaitis, S.J. -- Bostonas, sk. Šimukonis -- New Yorkas, v.s. S. Statkienė -- Chicago, sk. v. Romas Cibas -- Sydney, Australija ir v.s. Vytenis Statkus -- Chicago. (Antroje eilėje dvi skautininkės, kurių pavardės nežinomos). V. Kizlaičio nuotrauka

SIOMIS DIENOMIS BUVO IŠLEISTA NAUJA LIETUVIŠKA PRAMOGINĖS MUZIKOS PLOKSTELĖ "AURELIA" IDAINUOTA AURELIOS PAUKŠTELINĖS JARAITĖS — SU MEL DOKICH IR JO ČIGONŲ AKOMPONAVIMU.

ŠIA GRAŽIA ROMANTIŠKĄ PLOKSTELĘ CLEVELANDE GALIMA ĮSIGYTI DIRVOJE, PAS H. JOHANSONĄ, 20930 PRYDAY AVE. IR IZ. SAMO BRANGENYBŲ KRAUTUVĖJE, E. 185 GT. (LA SALLE NAMUOSE). KAINA — 5 DOL.

WANTED
JOURNEYMEN or 1st CLASS
MACHINISTS
WOULD YOU LIKE NEW HIGH RATES
Paid holidays, paid vacations, fully paid insurance, retirement plan. Fully air conditioned plant. \$20 premium for afternoons. If you are on experience.
LATHES, TURKLE LATHES, SURFACE GRINDERS, I. D. GRINDERS.
APPLY AT
PENNCRAFT TOOL CO. INC.
25310 MICHIGAN AVE., INKSTER, MICH.
(816-811)

OHIO

MOKESČIAI NEBUS KELIAMI

Ohio Valstijos išdininkas John D. Herbert, kalbėdamas svetimomis kalbomis leidžiamos spaudos atstovų konferencijoje pranešė, kad, su sveika valstijos finansų pozicija, Ohio Valstijos mokesčiai nebūsią keliami.

Ta proga jis taip pat pranešė, kad 1965-66 m. laikotarpyje Ohio laimėjo virš 1 1/2 mil. dol. nuosimčių už investicijas į valstijos fondus.

Pažymėtina, kad Ohio valstijos bedarbių skaičius siekia tik 2,7 nuoš., kai JAV bedarbių vidurkis siekia 4,4 nuoš. Prieš gub. Rhodes perimant valdžią bedarbių skaičius viršėjo 5,7 nuošimčius.

HELP WANTED MALE

Work where you live
Horizontal Boring
Mill Operator
Permanent 2nd Shift
All Company Benefits
Cleveland Mifer Co.
26061 Cannon Rd.
Bedford Hgts., Ohio
Se or call MR. HARRY ABRAHAM
Day 232-5630 Evenings 371-3359
(81-82)

sikėlimą iš prasidėjusio moralinio nuosmūgio. Yra pagrindo manyti, kad panašus likimas gali ištikti ir Jungtines Amerikos Valstybes, kur administracija nenori suvesti biudžeto, bet visą laiką naudotis deficito 'palaima'.
(vm)

JAU PAGAMINTI RELIGINIO KONGRESO ŽENKLELIAI

Lietuvių Religiniam Kongresui Rengti Komiteto išdėdintas jau gavo pirmuosius 5,000 kongreso ženklelių. Jie yra tautinių spalvų, lyg Lietuvos vėliavos gėlė, kurios raudonam dugne yra Mergelės Marijos šiluvoje apsireiškimo metal. Ženklielio žallioje juostoje įrašas: Liet. Religinis Kongresas, Washington, D.C. 1966. Kongresui Rengti Komitetas yra pasiryžęs aprūpinti visus kongreso dalyvius ženkleliais ir programomis. Laukiama per 15,000 dalyvių.

500 DOLERIŲ AUKA RELIGINIAM KONGRESUI

Kun. Edvardas Abromaitis, Šv. Kryžiaus parap. Chicagoje klebonas, Religinio Kongreso Komitetui prisuntė 500 dolerių auką. Tas pats gerb. klebonas taip pat pasižadėjo savo lėšomis atvežti į kongresą visą Dainavos chorą. Panašiai kongresą remia ir kiti liet. klebonai.

Pirmieji savo aukas Kongresui jau prisuntė: M. Palutytė, V. Vaičiūnas, prel. F. Bartkus, J. Čižauskas, kun. B. Liubauskas, kun. kleb. B. Morkūnas, kun. kleb. N. Pakalnis, prel. J. Kučingis, kun. kleb. J. Starkus, Seselės Prancišketės, kun. kleb. E. Gradeckas, kun. J. Tautkus, prel. L. Mendelis, kun. kelb. A. Batutis, kun. kleb. B. Vaišnoras, prel. J. Končius, prel. M. Kemėšis, prel. J. Juras, kun. kleb. D. Pocius, kun. kleb. V. Martinkus, S. Stepelevicz, Genė Harris, kun. kleb. Katauskas, kun. kleb. A. Baltrushinas, kun. kleb. J. Aleksifinas.

Patys komiteto nariai ir direktoriai veiklos pradžiai buvo suaukoję 346 dolerius, dabar aukų gauta 1,295 dolerių, bet komiteto programai įgyvendinti dar trūksta gerų keturių tūkstančių dolerių. P pinigai tuoj pat reikalingi gaidas ir Kongreso bei šiluvos koplyčios šventinimo programai atspausdinti, taip pat plakatus parengti, chorą aplankyti bei galybė kitų išlaidų padengti. Aukos siųstinos Komitetui 225 S. 4th Street, Brooklyn, N.Y. 11211.

K.L.J.

LONDON, ONT.

NETIKĖTA MIRTIS

Š.m. liepos 17 dieną Londone, Ontario širdies smūgio ištiktas staigiai ir netikėtai mirė Juozas Kasputis, kilęs iš Užnugarių kaimo, Batakių valsčiaus, Tauragės ap., gimęs 1902 m. vasario 27 d.

1919 metais, būdamas tik septyniolikos metų, stojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę savanoriu. Nepriklausomybės kovoms pasibaigus, kariuomenė liko virštarininiu, baigė karo policijos mokyklą, išsitaravo viršilos laipsnį. Pasitraukęs iš kariuomenės, tarnavo geležinkelio ir vidaus policijoje, baigė aukšt. policijos mokyklą

ir buvo policijos valdininkas bei nuovados viršininkas. Tarnaudamas Vilniaus krašte, 1944 metais, karo frontui atžiant, kartu su daugeliu tautiečių pasitraukė Vokietijon, vėliau Austrijon, iš kur gavęs galimybę išemigravo Anglijon, o iš ten po metų atvyko Kanadon ir čia veik visą laiką gyveno Londone.

Buvo tylus, taikaus būdo ir mielas tautietis. Gyveno vienas, buvo nevedęs. Velionio brolis Jonas Kasputis, gyvenęs JAV, Hartforde, Conn., su visa šeima buvo atvykęs į laidotuves. Dar vienas brolis gyvena Lietuvoje.

Palaidotas Londono Šv. Petro R. Kat. kapinėse. Tėbūnie jam lengva svetingoji Kanados žemė.

L. E-tas

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's
eina kartu
su pramoga...

Paplūdimy... pobūviuose... kur tik rasit žmones pramogaujant, dažniausiai matysit pakankamai Stroh's liepsnoje daryto skonio. O dabar, jūsų patogumui ir malonumui, Stroh's gaunamas 6 blekinučių paketuose su žiedu patogiam atidarymui... Gerėkitės Stroh's... patogiam raudoname 6 blekinučių 12 oz. su žiedu paketuose. Išsilykit keletą ir eikite pramogauti. Eikite su Stroh's... Amerikos vienintelis liepsna darytas alus.

Stroh's

LIEPSNA DARYTO SKONIS

6-12 OZ. CANS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

DIDŽIŲJŲ ĮVYKIŲ APMĄSTYMAI

Be didelio nustebimo, be šurpų sukeliančio susijaudinimo žmonės seka tuos technologijos laimėjimus, kurių pagelba žmogus aukštai erdvėje fotografuoja žvaigždes, skraido 40 kartų aplink žemės rutulį 3 dienų bėgyje, vaikšto virš vairovykščių, pagaliau, nusileidžia okeane savo "geldoje", kuri iš toliau atrodo kaip statinė, kuria savo laiku sensacijų mėgėjai mėgdavo parizikuoti nusileidžiant Njagaros krioklyje. O kiek dabar toje "statinėje" sudėta žmogaus išminties, apskaičiavimų, protinio darbo, o dar daugiau vilčių tolimesiems ir dar labiau jaudinantiems žygiams į erdvę.

Tas žmogaus potencialas nugalėti erdvės paslaptis, nugalėti technikos kliūtis, kurios prieš keletą metų atrodė nenugalimos, nusileidus žemės susiduria su žemėje slankiojančių žmonių problemomis, kurioms nugalėti ne taip greit randama išečių, nežinint kad atrodė, jog žmogaus išradimų ir sugebėjimų nebeturi ribų.

Jeigu su technologijos pažanga būtų lygia sparčiai žengusi visuomenės socialinė pažanga, šiandien neturėtume tų problemų, su kuriomis susiduriame didesniuose JAV miestuose. Be stebint laimingai nusileidžiantį erdvę skrajusį ir stebuklus dariusį mechanizmą, galvoji, kaip giliai dar turi šaknis įleides blogasis instinktas, nesugebėjęs mi-

lijonų žmonių išvesti iš atsilikimo, skurdo, nusimogėjimo, ignorancijos ir t.t. Distancija tarp technikos pažangos ir socialinės nelygybės, šviesios prošvaitės erdvėje ir tamsumas žemėje, yra ir lieka milžiniška.

Galime kaltinti žmonių rasės savybes, galime rasti daugelį priežasčių, dėl kurių civilizacijoje toli pažengusi Amerika kenčia nuo paplitusio ir vis tebesiplečiančio banditizmo, nesaugumo jausmo, padarumo ir sąžiningumo stokos.

Tačiau ieškant visam kam priežastingumo, gilesnio į įvykių raidą išvalgumo, susiduriame su tomis žmogiškomis savybėmis, nuo kurių nenorime tik riaušių ir banditizmo paliestieji. Šio meto žmonių mentalitetą gal geriausia apibūdino mažo miestelio Wisconsin laikraštis Times, rašydamas:

"Dabar, kai ekonomistai ir politikai apskaičiuoja, kad kiekvienas privalo gauti 3.000 dolerių į metus, ar jis dirba ar ne, ar serga ar sveikas, išsimokslinęs ar analfabetas, kartais imi stebėtis, kurių galų muštis ir prakaituoti, kad užsidirbtų pragyvenimą".

Ir ištikrųjų, žmogaus gyvenimo pagrindai, tikrieji tikslai ir uždaviniai daugelyje atrofuoja dirbtino gerbūvio aplinkoje. Nejučiomis žmogus pasijunta reikalaujančio padėtyje, užmiršdamas savo uždavinį -- duok ir tu, jei ko nors tikiesi. (J.Č.)

spektaklyje visai niekas nebe-fotografavo. Niekas niekam akių negadino, nes elektroniniai aparatai turi mažas ir nekenksmingas šviesas.

Duodamas savo patarimų fotografams, Dirvos bendradarbis pasiūlytų tinkamiau, iš visos gausybės fotografų, kurie žybdžiojo spektaklio metu, nurodęs bent porą, kurių aš nepamačiau.

Apie dainų šventės iškilnių fotografavimą neverta ir kalbėti. Ir čia Dirvos bendradarbis niekus nukalbėjo, paminėdamas mirusį V. Valaitį. Pastarasis nepadarė šokių šventės nuotraukų, kad ir buvo jam suteiktas "monopolis"... Šventės komplektai yra p. Noreikos ir mano archyve, nes ir be monopolio jas padarėme. Dirvai ir kitiems laikraščiams atsiųsti "laikų" nuotraukas nesame įpareigoti, o jeigu nori laiku gauti, tai reikalinga sudaryti sąlygas. Laikas ir medžiaga kainuoja pinigą.

Apie p. V.A. Račkausko nelaimę sužinojau iš Dirvos ir jam čia reiškiau gilią užuojautą. Kovose visuomet esti nuostolių. Gailla, kad nemačiau Kovos metu būčiau padaręs istorinę fotografų kovos už vietą nuotrauką.

PALANKIAI PRIĖMĖ JAUNIMO KONGRESO DELEGACIJĄ

Ponas Walter J. Stossel, Jr., Valstybės Sekretoriaus padėjėjas (Acting Assistant Secretary of State for European Affairs), JAV Prezidento ir Valstybės Sekretoriaus vardu labai palankiai priėmė Jaunimo Kongreso delegacijos narius Valstybės Departamente, ketvirtadienį, liepos 21 dieną.

Lietuvos Atstovas Washington, Juozas Kajėkas, Lietuvos Atstovybėje priėmė Jaunimo Kongreso delegacijos narius galutiniams pasitarimams, kuriuose dalyvavo taip pat Dr. Stasys Bačkis, Lietuvos Atstovybės Washington patarejas ir Vaclovas Sidiškauškas, Pavergtų Europos Tautų Pirmininkas. J. Kajėkas pirmiausia pristatė Jaunimo Kongreso delegaciją Alton L. Jenkins, Baltijos Skyriaus Valstybės Departamento Direktoriui, kuris savo keliu pristatė delegacijos narius Valstybės Sekretoriaus Padėjėjui. Delegaciją, kuriai vadovavo Jaunimo Kongreso pirmininkas Algis Zaprackas, sudarė Tėv. Gintautas Sabataitis, S.J., Dr. Antanas Sužiedėlis, Arch. Arvydas Barzdukas, Nastutė Umbrazaitė ir Elena Jurgėlaitė.

Walter J. Stossel, Jr. labai nuoširdžiai priėmė Jaunimo Kongreso delegaciją. Pasitarimuose Valstybės Sekretoriaus padėjėjas labai domėjosi Jaunimo Kongresu ir jo atsiektais tikslais. Jis ypatingai domėjosi Jaunimo Kongreso dalyvių skaičiumi, kuriuos apibūdino Algis Zaprackas, pabrėždamas virš 150 dalyvių iš užsienio, paminint ypatingai didelės delegacijos iš Argentinos ir Australijos. Tėvas Sabataitis išskėlė Jaunimo Kongreso tikslus, ypatingai pabrėždamas lietuvių jaunimo susirūpinimą Lietuvos laisvinimo reikalu, kurį delegacija ypatingai norėtų išskelti šiame pasikalbėjime. Algis Zaprackas išvardino atitinkamas Jaunimo Kongreso rezoliucijas, Tėvas Sabataitis priminė, kad kaip tik tą pačią liepos 21 dieną, prieš 25 metus, Sov. S-ga inkorporavo Lietuvą atimant jai laisvę ir nepriklausomybę, ir kad

Dėl sudaužyto brangaus aparato nuostolių nebus, nes jis buvo "oficialus" fotografas ir jam buvo nuostolių galės padengti šventės komitetas. Dėl buvusių "orgijų", tai ir čia nukalbėta pro šalį, nes "orgijas" kėlė ištroškusieji minkštųjų gėrimų ir atsigalvindami parduvinėjams baruose "albolais", kad senas pažintis atnaujintų. Visose nuotrupose vienas sakinyas vertas dėmesio, tai, kad ateityje reikalinga kooperacijos ir gerų pastangų. Seniams nėra ko nusiminti, nes ir jauni po kurio laiko bus seniai, bet reikia tikėtis, kad be pavydo savo pėdiniais, ir šiuo metu reikia tik džiaugtis jaunimo entuziazmu, jiems nepavydėti, bet padėti darbu ir dar dolerių prisidėti. Reiškiau pagarbą Dirvai, prašydamas patalpinti šias pastabas.

A. Gulbinskas
Chicago

liepos 23 dieną, 1940 metais, Amerikos Valstybės Departamentas to neteisėto akto nepripažino ir iki šios dienos laikosi to nepripažinimo. Buvo ypatingai malonu girdėti labai stiprų pono Stossel nusistatymą, kad to nepripažinimo JAV griežtai ir visada laikysis, ypatingai pabrėždamas žodį visada. Dr. Sužiedėlis pasidžiaugė tokiu aiškiu ir tvirtu šios Administracijos nusistatymu Lietuvos reikalu. Tėvas Sabataitis taip pat išskėlė Lietuvos diplomatinę Atstovybių laisvame pasaulyje svarbą Lietuvos laisvinimo darbe ir didelį nuostolį laisvei, kai viena jų yra uždaryta, kaip įvyko prieš keletą metų Brazilijoje.

Arvydas Barzdukas palietė Jaunimo Kongreso proga surinktus parašus, reikalaujančius, kad Jungtinės Tautos stengtųsi panaikinti kolonializmą Lietuvoje ir Lietuvai atstatyti laisvę bei nepriklausomybę. Stossel pažadėjo, kad Amerikos Ambasadorius Jungt. Tautose visais būdais padės šiuos parašus pateikti Jungtinių Tautų 24 Komitetui, kuris svarsto kolonializmo klausimą. Jis taip pat pabrėžė, kad Jungtinės Tautos Amerikos Atstovas visada kėlė ir kels Lietuvos laisvinimo bylą, ir priminė apie palankų viceprezidento pasisakymą šių metų Pavergtųjų Tautų savaitės minėjime. Algis Zaprackas išskėlė reikalą išteigti Radio Free Europe lietuvišką skyrių, kurio reikalingumą taip pat pabrėžė Arvydas Barzdukas. Tėvas Sabataitis priminė, kad lietuviškas Amerikos Balso skyrius labai efektingai ir puikiai atlieka savo darbą ir kad jis yra plačiai klausomas Lietuvoje, ir kad Amerikos Balso vadovybei suteikiant didesnę laisvę ir naujas galimybes, lietuviškas skyrius dar geriau atliktų savo svarbų informavimo bei švietimo darbą. Jis pabrėžė, kad Amerikos Balso susilpninimas arba uždarymas būtų labai didelė katastrofa Lietuvos laisvės kovai. Ponas Stossel užtikrino, kad JAV valdžia tikrai ateityje remis Amerikos Balso lietuvišką skyrių. Jis taip pat pastebėjo, kad Amerikos Balsas yra daug mažiau trukdomas Lietuvoje. Tėvas Sabataitis išskėlė svarbą Valstybės Departamentui priimanomomis priemonėmis remti Atstovų Rūmų jau priimtą rezoliuciją ir Senato Užsienio Reikalų Komiteto pirmininkui pristatytas keletą rezoliucijų. Ponas Stossel užtikrino, kad iš Valstybės Departamento šios rezoliucijos gaus "žalią šviesą".

Labai atvirose diskusijose buvo iškeltos ir kitos Jaunimo Kongreso rezoliucijos, o pačiose diskusijose aktyviai dalyvavo visi delegacijos nariai. Ypatingai malonų

išpūdį paliko Nastutės Umbrazaitės pasisakymas, kad ji yra trečios kartos lietuvaite ir kad lietuviškas jaunimas siekia pilnutinio bendradarbiavimo, ką taip pat pabrėžė ir Algis Zaprackas. Jurgėlaitė buvo pasipuošusi gražiais tautiniais rūbais.

Pasikalbėjimui baigiantis Tėvas Sabataitis iškėlė ponui Stossel Jaunimo Kongreso rezoliucijų santrauką bei laišką Prezidentui Johnsonui ir Valstybės Sekretoriui Rusk, ką Valstybės Sekretoriaus Padėjėjas prižadėjo perduoti.

Dr. Bačkis delegaciją pavėžino į Valstybės Departamentą ir po malonaus pasimatymo parvežė į Lietuvos Atstovybę, kur ponis Kajėkienė suruošė gražią svaistę. Be Lietuvos At-

stovo ypatingo palankumo šis vizitas tikrai taip puikiai nebūtų pavykęs.

* LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ įvyks Vasario 16 gimnazijos būstinėje Huettenfelde nuo liepos 31 iki rugp. 7 d.

Šalia paskaitų akademiniams temomis, numatytas ir jaunimo suvažiavimas - stovykla.

Studijų Savaitę ir stovyklą globoja PLB Vokietijos Krašto Valdyba.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED FEMALE

COOK — 3 WEEKS

Plain cooking for small family.
Starting July 25, 10 A.M.
thru dinner.
5 days excellent salary.

YE 2-0040

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Tretiniasdienį uždaryta viena diena.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanowski, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MOSŲ ISTAIGOS

4½%

We Invite Your Savings

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-5; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

FOTOGRAFAI IŠKILMESE

Dirvos Nr. 78 Chicagiškių Nuotrupų skyriuje, antrą kartą prisimenant "Lokio" pastatymą, autorius kerta iš peties fotografams už jų tikrai blogą elgimąsi premjeros metu. "Lokio" pastatymuose buvau ir padariau 6 nuotraukas. Daugiau fotografų nebuvo. Iš pakraščių niekas nebykčiojo. Po pirmojo paveikslų publikai nepalaujamai plojant, padariau vieną nuotrauką, o po antrojo ir užsibaigus, kilus audringoms ovacijoms ir iššaukus artistus ir dainininkus, kompozitorius ir personalą dar kartą ir dar kartą scenoje pasirodymui, padariau dar 4 nuotraukas, o p. P. Petrutis yra padaręs porą nuotraukų už scenos. Antrajame

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

ANTROJI ŠIENAPIŪTĖ

Beveik sunku patikėti. Pernai šiuo pat metu man teko Dirvoje rašyti apie Nidos Knygų Klubo išleistą, daugiausia redaktoriaus Kazimiero Barėno rūpesčiu ir pastangom, užsienio lietuvių literatūros metraštį -- PIRMĄJĄ PRADALGĘ. Leidėjai ir redakcija ten buvo pasisakę, kad kasmet mėginsia išskirti po tokią pat pradalgę, kol bus gyvųjų įėjų ir gyvų rašytojų. Na, visi žinom, kad dviejų dalykų mūsų laikais netrūksta - tai vilčių ir pažadų. Ir taip pat žinom, kiek maža jų išsipildo, kiek nedaug ištesėjimų.

Tačiau Nidos Klubas, matyt, pasiryžęs būti keista, visai ne-normalia išimtimi. Jis duoda vilčių su ištesėjimais. Kaip buvo pasakyta, taip ir padaryta. Šiemet net kiek anksčiau visuomenė buvo pateiktas naujas užsienio lietuvių literatūros metraštis - ANTROJI PRADALGĖ. Net stambesnis už pernykštį: anas buvo 374 tekstų puslapių, o šiemetinis jau 446. Aname dalyvavo 33 autoriai, o šiame 39. Tiesa, daugumas tie patys, bet gabalas ir visai naujų. Ir iš visų galimų generacijų: pradedant 1940 m. gimusių Baltikų Nausėda ir baigiant 1983 m. pasaulio šviesą išvydusiu Mykolu Vaitkumi, jų tarpe pasiskleidžiant įvairiems kitiems "viduramžiams". O visa tai sudaro maždaug tik trečdą užsienyje gyvenančių lietuvių rašytojų.

Kiekvieno atveju tai įdomus mūsų lietuviškų laikų dvasinis dokumentas. Išoriškai nepuošnus, nepilnas, nelgus, didžiai grumstotas, bet vis dėlto rūpią imant, tikras ir vaizdas užsienio lietuvių kultūrinio ir dvasinio gyvenimo paveikslas. Iš jo puikiai matyti, kur mūsų gyvybė ir stiprybė, koks mūsų sieklas ir idėjų turis, mūsų grožinės žodžio kūrybos akiračiai ir akligatviai, talentai ir beviltiški neįgalėjimai, saulėtekliai ir saulėleidžiai.

Ir visa tai sutelkta be propagandos, be varžtų ir politruikiškų nuostatų, laisvai, kolegistiškai atsiliepti į redaktoriaus pašaukimą. Gi jis kvietė ir tebekviečia visus, kaip sakoma, "be pažintų skirtumo", dažną dar vos pradedantį ir vieną kitą galbūt užsibaigiantį rašytoją.

Šitoks metodas geras tuo, kad jis pateikia tegu žalią ir labai nelgų mūsų literatūros bei aplamai kultūros vaizdą užsienyje, bet duoda progos pasireikšti visiem, net pradedantiem, net ir tokiem, kuriem iš viso būtų sunku įsiterpti į spaudą arba kurių kūrybos daugelis laikraščių bei žurnalių šiaip jau gal nespausdintų.

Šalia tokios neabejotinos "pedagoginės" naudos, be abejo, metraštis neišvengiamai turi iškelti ir nuostolį. Kažkur jau skaičiavę trumpą pastabą, jog metraštis galėjo būti be jokios skriaudos bent 100 puslapių plonesnis, ir tokiame įspūdžiui pilnai pritarčiau ne tik finansiniais, bet ir ypač literatūriniais ir kultūriniais jo vertės sumetimais. Nedraugiška, net neelegantiška čia būtų minėti autorių pavardes, bet tai bus visiškai aišku kiekvienam eiliniam metraščio skaitytojui.

Jei tuo pačiu metodu reikėtų ką pasakyti apie bendrą literatūrinį metraščio lygį, tai man jis buvo toks pat, kaip ir ties pirmąją pradalgę. Beveik su nusteblimu ryškėja įspūdis, kad ligšiol laikytas iškiliausiu mūsų literatūros žanras, lyrika tokia gausi šiame metraštyje -- silpnėja, nepataiko į stipresnius talentus (po taip perankstyvos ir tragiškos Algimanto Mackaus mirties), nesuranda nei naujų idėjų, nei formų, o tik pas mus ar kitur užsienio literatūrose jau išdėvėtas, kartoja, tarpusavyje mėgdžiojasi, epigonizuoja, vysta net pačių raiškiausių vyresniųjų plunksnose.

Ar tai laiko ženklas, ar nuovargis, ar skiltuvų nebuvimas žiežirbom ištrykšti, ar dvasi-

nės sausros slėgimas visoje emigracijoje, - sunku čia būtų rasti aiškų atsakymą.

Nors be ypatingų sužerėjimų ir perlių, ši kartą stipriau pasireiškia mūsų prozininkai. Jų tematika - tai tradicinė "nuo žilos senovės" (V. Alanto istorinio romano tolesnė ištrauka), tai dar atsiremianti senosios tėvynės ir "tremties" panoramom, tai visai nauja, pati vėliausia, bemaž tarptautinė - žymiai įvairėja, išsiplečia, pradeda atrasti naujų motyvų ir situacijų. Tiesa, kai kurios novelės ar eskizai yra daugiau eksperimentinio pobūdžio, be išliekamos vertės, be nors kuo sudominančio turinio. Ypač jaunųjų darbuose žymūs lietuvių kalbos sunkumai ir žodyno skurdumas, kas tačiau ilgainiui galėtų išsistaisyti.

Bet pastangos ieškoti ir at-rasti naujų motyvų, išvėgti lietuviškos ir aplamai vėliausios dabarties pulsą, vaizduoti lietuvių nuotykius įvairiuose kraštuose, kur jie įsikūrę, analizuoti naujas jų buities sąlygas, būdą ir dramats visai kitoje, "tarptautinėje" plotmėje, man rodos, tektų vertinti tik teigiamai. Nes kaip tik tai pirmiausia tegali su-teikti originalumo užsienio lietuvių literatūros metraščiui.

Gal labiau tektų stebėtis, kaip tokio gausaus lietuvių rašytojų būrio užsienyje didžiūna, įskaitant net jaunesniuosius, buvo ir liko užsidarę senojoje tradicinėje laisvosios Lietuvos laikotarpio tematikoje, pirmojo bolševikmečio okupacijos tikrų, o paskui trafaletų pergyvenimų košmare ir dypsiškame "tremties" gete. Tos temos norom nenorom pasidarė literatūriniai nudėvėtos, nors ir neišsėmto, bet jom istoriniame fone meniškai aprėpti dar teks luterėti didelių talentų.

Nekartą būdavo tikrai keista, beveik nesuprantama, kaip mūsų rašytojai, ypač prozininkai, galėjo būti taip ilgai prilipę vis prie tų pačių temų, motyvų ir užkalbėjusios psichologijos. Tartum per ištisą dvidešimt metų jie nieko daugiau nebebūtų matę, jautę ir išgyvenę, kur įsikūrę daugybėje skirtingų kraštų, jie gi privalėjo gauti labai daug kitokių patyrimų, stebėti naują aplinką, savo pačių ir lietuviškos bendruomenės beveik glušinančias metamorfozes.

Būta malonių išimčių, bet nedaug. Antroji pradalgė mūsų užsienio literatūros šienapiūtėje rodo, kad prasideda šioks toks pasikeitimas. Jei ne į gylius, tai bent į pločius.

Ir pati antroji pradalgė tais požiūriais kiek pagerėjo.

Randame jau sovietinės lietuvių literatūrinės buities nagrinėjimo bandymą (J. Gliados), dabartinės amerikiečių literatūros apžvalgą (A. Baronas) ir net šį tą, nors per daug mažai, iš kultūrinių išsivijos "raibumynų". Dėl to tiesiogiai neprie-kaiščiau metraščio redakcijai, gerai žinodamas, jog ji gauna tiek ir tokių raštų, kiek malonė-je bendradarbiai atsiųsti. Leidykla neturi jokių išteklų met-

raščio paruošimą atlikti planin-gai ir taip, kad visom sritim ne-vien už dyką būtų galima sutelk-ti tinkamų bendradarbių.

Ir kaip ji tat galės, jei mūsų išsivijos viešąjį gyvenimą su-vereniškai tebevaldo "visupir-minė" politika? Aloyzas Baro-nas, dabartinis Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, tarp kitko, savo rašinyje prisimin-damas Manyland Book leidyklą Amerikoje, kuri leidžia angliš-kai lietuvių autorių, tuo pačiu lygiai gerai nusako ir Nidos knygų leidyklos vertinimą mūsų visuomenės susidomėjimų spektre. Apie pirmosios leidyklos darbą (kas visai tinka ir antrajai leidyklai) jis atsiliepia taip: "Ta prasme tai yra labai didelis lietuvių tautai ir lite-ratūrai laimėjimas, nors mūsų visuomenė nelabai tuo domisi ir nelabai įvertina, daugiausia visą savo dėmesį skirdama po-sėdžiams ir visokioms politika-vimui, pareikalaujančiam dau-giausia laiko ir daugiausia lė-šų ir duodančiam mažiau lai-mėjimų, negu vieno rašytojo va-dovaujama leidykla"...

Negaliu užbaigti giesmės apie antrąją pradalgę mūsų literatūros šienapiūtėje, dar kartą ne-prisiminindamas aktorius ir rašytojo Gasparo Veličkos, apie kurį šiame metraštyje turėjau laimės pateikti tik keletą pal-šų biografinių brūkšnelių ir ta proga jo likusio išblaškyto die-noraščio per keturiasdešimt trumpų ištraukėlių. Ir nuosta-bu: kai dabar lyginu Gasparo už-rašus su kitais metraščio poe-tais ir prozininkais, man jis at-rodė, kaip vienas iš pačių stipriausių. Reta metraščio poezi-ja prilygsta jo emocijų krūviui ir idėjų lobiui, retas prozinin-kas valiotų galinėti su jo kal-bos ir vaizdo gyvumu, sakinio ir minties lyrizmu, vidinės įtampos dramatiškumu...

Gasparas Velička buvo vie-nas iš tų, kuris skaudžiai ir giliai jautė, kad "materija mus glėmžia".

"Štai slenka nauja diena", rašė jis savo dienoraštyje Kalfornijoje. "Daiktai stovi savo vietoje. Apie juos žuja tik žmo-nės. Šviesa slenka pro numiru-sius daiktus, ir tai vadinasi die-na."

Tai kas gi yra tas gyvenimas? Negyvų daiktų garbinimas? Aš naktį jaučiu gyvenimą, kai tamsa visa uždengia ir daik-tai nutolsta nuo akių.

O, tik neneškite, tik atitolinkite nuo manęs daiktus! Aš noriu gyventi!"

"Aš čia neieškau namų, aš ieškau tik žmonių", vėl rašė jis, atsikėlęs į Los Angeles "pasto-viam apsigyvenimui"...

"O žmonės čia nemylį bran-giausio dalyko - žemės."

Tikrį namai auga iš žemės, kaip medžiai, kurie niekur ne-per sodinami.

Kur žmonės nemylį žemės, neturi ir namų. Ta žemė ap-statyta laikinomis užieigomis, pakelės moteliais.

Ir aš gyvenu motelyje. O, koks šaltas, neviliojantis, net negarbingas pastatas"...

Atsisakydamas kada nors pri-prasti prie atografinės pietų saulės ir dykumos sausrų, Gas-paras šaukė: -

"O, išganingoji mano šiau-re!"

Ar leisi dar kartą tavyje at-gimti ir visu krauju pasiliepti į tavo bundantį pavasarį? Jis ma-ne pripildytų ir gražintų mano sąnariams svetur išsekusias sultis...

Aš dar vieną kartą gimsiu. Gimsiu iš džiaugsmo, jei iš-važiuosiu"...

"O tos dienos viena į kitą taip panašios, lyg uniformuo-tos..."

Niekas nesikeičia. Ir nėra ko laukti, Nieko nesitikiu.

Ateis tik dar didesnis pažė-minimas...

Net ir oras nesikeičia. Nude-gusi žolė ir pervargę medžiai nesulaukia lietaus. Jie stypso lyg išdėvėję gyvuliai nuo troš-kulio. Norėtų bauti, bet per-džiūtę jų gomuriai. Be garso, be judesio.

Tokia pasibaisėtina tylą siau-biasi prieš audrą. O kur kils ta audra? Šis kraštas nemato audrų, negirdi perkūnijos.

Ta audra siaubiasi manyje. Ir ji vers, griaus mane patį!"

Gasparą per anksti išvertė iš gyvųjų gal ne audra, bet tas piktas, nepermaldomas vėžys.

Tačiau kas nuolat kaupsi ja-me, kaip jis tai išgyveno ir kaip tat ant popierių paliktuose užrašuose išreiškė, - tai galėjo padaryti tik geras rašytojas. Poetas, lyrikas prozo-je, galvojantis aktorius. Su ne-daug žodžių, bet su tokia audros siaubimosi įtampa, kurios pasigendame daugelyje jo ben-dralaikį rašytojų.

O be didelių emocijų ir in-telektų įtampos audrų - retai tebūna didelių rašytojų.

RENKA TAUTOSAKĄ LATVIJOS PASIENY

Liepos pradžioje iš Vilniaus į Biržų rajoną išvyko tautosakininkų grupė -- lituanistikos studentai, vadovaujami Lietuvių literatūros ir kalbos instituto vyr. mokslinio bendradarbio K. Grigo. Įrašinės įmag-netofono juostas to krašto dainas, pasakas, patarles, priežodžius, aprašinė papročius.

Tai yra paskutinioji tokia ekspedicija į Latvijos pasienį. Anksčiau to-kia medžiaga surinkta iš Akmenės, Mažeikių, Pakruojo, Pasvalio ir kaimyninių Latvijos rajonų. Lietuviai tautosakinin-kai drauge su latviais rengiasi išleisti studiją, nušviečiančią lietuvių ir latvių tautosakinius ryšius. (ELTA)

DIRVOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PLOKŠTELIŲ.

Karštą dieną zoologijos sode.

Vyt. Maželio nuotrauka

VYT. ALANTAS ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

Velža su pilėnais maža ką teturėjo bendra. Jo tėvai buvo beturčiai, ir jis anksti turėjo pradėti verstis savarankiai. Dar pusberniu būdamas jis nusibastė į Rygą su lietuviais prekijais ir pristojimo mokiniu pas atsikėlusį iš pareinio sidabrininką vokiečių. Turėjo praeiti nemaža laiko, kol Velža tapo iškiliausiu savo miesto mokiniu. Ir tada, kai Velža subrendo kaip meistras, tarp jo ir mokytojo ėmė kilti nesutarimai. Meistras reikalavo iš savo mokinių aklai ir neatlaidžiai sekti jo atsi-vežtaisiais iš savo tėvynės sidabrakalybos pavyzdžiais, o Velža, pasiekęs meistrystės viršūnių, nebetilpo mokytojo varžtuose ir ėmė dairytis atramos lietuvių papročiuose, skonyje bei savų meistrų išmonėje. Be to, jis suprato, kad mokytojas daugiau jam nieko nebegali duoti.

Kunigienė Eglė, atitekėjusi į Padysnio pilį, pirmą galvon ėmėsi tvarkyti ir gražinti savo gūžtą. O tos tvarkos čia verkiant reikėjo, nes vyro motina buvo mirusi jauna ir Padysnio pilis ilgus metus šeimininkės neturėjo. Nors Eglė buvo kilusi iš vietinių didžiūnų Rudminų šeimos ir, kaip vienturtė duktė, buvo tėvų labai mylima ir lepinama ir turėjo daugiau valios ir laisvės, kaip kitos jos amžiaus kilmingųjų dukterys, tačiau prabanga ir paikinimas nesudarkė jos iš prigimties gero būdo ir neaptemdė jos sveikos gyvenimo nuotaukos. Kunigienė Eglė garsėjo Padysnio šalyje kaip ištikima ir pavyzdinga namų Gabijos sergėtoja, kitaip sakant, kaip gera žmona, motina, šeimininkė ir iškili valdovė.

Kaip ir visos moterys, Eglė mėgo puoštis, tik gal ji skyrėsi iš kitų tuo, kad turėjo gerą skonį ir kad jos polinkis gražioms dalykams nesiribojo vien tik apdaru bei puošmenimis, o apėmė ir visą jos gyvenamąją aplinką. Atitekėjusi į Padysnio pilį, ji pertvarkė jos vidų pagal savo skonį, ir jos padarytosios permainos netruko aidu atsiliepti ir šalies didžiūnų pilyse. Eglė nebuvo pliuskė tvaskė, bet ji galvojo, kad jos užimamoji vieta ją įpareigoja pirmauti visais atžvilgiais ir duoti visokeriopą pavyzdį savo valdininiam.

Prieš jai atsikeliant Padysnio pilin, moterų papuošalai būdavo atgabenami Padysnin svetimų ir savų prekių iš svetur per pavasario prekybos. Pačioje Padysnio šalyje sidabrininkų nebuvo girdėti. Eglė ėmė įkalbinėti savo vyrą, kad labai praverstų turėti savas sidabrininkas, kuriam darbo tikriausiai netrūktų. Sugintas jai pritarė sumedamas, kad iš tokio verslininko galėtų būti nemenkai pajamų ir jo išdnyui. Kai Velža, grįždamas iš Rygos, atplaukė su prekijais į Padysnio murgę pavasarį, kunigo, o ypačiai kunigienės prikalbintas, sutiko įsikurti Padysnio pilyje. Jis vertėsi gerai, praturtėjo ir visą gyvenimą liko dėkingas Padysnio valdovams.

Nuo ano laiko prabėgo daugel metų. Jis čia vedė, ir jo vyresnysis sūnus Palšys jau dirbo kartu su tėvu ir, atrodė, paveldėsiąs jo amatą; gi jaunesnysis sūnus Mankus, kuris buvo tik metais jaunesnis už Šventaragį, tėvo dirbtuvės nemėgo: jį kur kas labiau viliojo žaidimai su jaunuoju kunigu...

Velža buvo nekalbus, užsidaręs, kone rūstus vyras. Be reikalo jis į savo dirbtuvę nieko neįsileisdavo, betgi Šventaragiui ir Mirgai durys visada būdavo atviros. Kai Mirga grožėdavosi papuošalais, Šventaragis spoksodavo į dirbantį meistrą ir kartais neiškentęs apibėdavo jį klausimais: iš ko esąs padarytas auksas ir sidabras? Kodėl vienas raudonas, o kitas baltas? Ar žvaigždutės, kurias meistras braižąs ant tos antkaklės, būsiančios didesnės, ar mažesnės už žvaigždeles danguje? Kartą, pamatęs naują antsmilkinį, Šventaragis sušuko:

-- Tu jį apibarstei snaigėmis!

Sidabrininkas stebėjosi vaiko pastabumu ir kantriai kaip mokėdamas atsakinėjo į jo klausimus.

(Bus daugiau)

Pavergtųjų tautų demonstracijoje, prasideda lietuvių eisena State gatvėje Chicagoje.

A.I. Gulbinsko nuotrauka

JAUNIMO KONGRESĄ iš ŠONO STEBINT

Juozas Bubelis

Turėjome didžiausią išeivijoje įvykį -- Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, į kurį suvažio daug jaunimo spręsti gyvybingiausius mūsų tautos išlikimo, lietuviybės išsilaikymo ir politinius klausimus. Dalyvavo apie 130 atstovų iš 17 valstybių ir tai, sakytume, buvo rinktiniai žiedai iš lietuviškų darželių. Stebint visą suvažiausio jaunimo masę norisi tikėti į mūsų tautos amžinumą juodoje jos istorijos valandoje. Mūsų elitinio ir eilinio jaunimo pasirodymas pradžugino vyresnius

nejauku buvo patekus į grupiniai margą lietuviško jaunimo sambūrį ir dar su išdidumo priemais ir laikysena.

Lotynų kraštuose daugiau nuoširdumo žmonių santykiuose todėl, kaip jūs sakote, nelaikinu Amerikos -- baigė trumpą pasikalbėjimą.

Dainų šventės bankete Wozniak salėje, sutikau vienišą, prie stalo sėdinčią lietuvių iš Kolumbijos. Po ilgesnio pokalbio ir muzikai grojant, žiūriu, kad jos niekas neveda šokti. Pasi- maišė man gerai pažįstamas dr. A. Budreckis

"antrosios širdies" pu- sių pasirinkimui, jei kas to ieškojo.

Čia tyčia apėjau esminių dalykus, kurie išplaukė iš kongreso darbų, tuo norėdamas gribtelėti už antraeilį, tačiau taip pat aktualų. Po rimto darbo ar kur poilsiaudamas kaip senimas, tuo labiau jaunimas mėgsta pajudėti, linksmiau nusiteikti tokių pat draugų savybiam rately, o jeigu to nėra -- belieka blankiai praleisti valandas. Ir mano išmanymu, šiuo kartu mes subėgusiam jaunimui nedavėme erdvės pasižmonėti tinkamose patalpose ir prie geros muzikos gražiai pasižmonėti ar pasilinksinti.

Kaip sakyt, nors rinktinis ir eilinis amerikoniškas lietuvių jaunimas dalinai ir įsisavino šio krašto išdidumo dvasią (doleris karalius), tačiau jis linksmesniuose subvimuose dažnai suvienodėja ir prieš eilines žmogystas -- pasidaro gan demokratiškas. Tas jaunimas atvykęs neabejotinai siekė draugisko susiartinimo, bet jam nebuvo duotos tinkamos progos ir sąlygos tai įvykdyti.

Mes savo lietuviškose kolonijose stengiamės jaunimą burti į tokias ar anokias organizacijas ar ideologinius sambūrius, kad juose lietuviybės išlikimo ugnelė vis liepsnotų, kad jie lietuviškas šeimas kurtų palaikant mūsų tautos amžinumo pagrindus. Jaunimo Metais labai derėjo ir dar

Australijos atstovai Rimas Cibas ir Jūratė Reizgytė su p.p. Bachunais, A.I. Gulbinsko nuotrauka

savo besąlyginu ryžtu bei jėgomis aukotis Lietuvai tėvynei, o pesimistų, kad ir daktarų laipsniais pasipuošusių, pritrenkė ar pastiprino. Buvo daugybė kalbų, paskaitų, paskelbtų rezoliucijų, pasibanketavimų, dalyvauta operoje, Dainų šventėje ir t.t. Tai regimoji to susibėgimo pusė, tačiau kas turėjo progų pakvosti jaunuolio ar jaunuolės gautus asmeninius išpūdžius iš pasibendravimo, pasisvečiavimo su amerikoniškai lietuviškuoju jaunimu, tas išėjo su neprielankiu to pasižmonėjimo atsaku.

Sakykite -- klausiu vieno iš Pietų Amerikos atvykusio jaunuolio -- kai Jūs pirmą kartą čia, kokį susidarėte bendrą išpūdį?

Jis tuoj pat atrėžė -- atvirai kalbant, prastoką. Visur juntama materializmo dvasia, dvelkia šaltumas, nemandagumas, išdidumas, partikuliarizmas jaunimo tarpe, kur atsispindi ir to krašto lietuviškojo jaunimo būdas ar jo dvasios būseną.

Pagalvojęs valandėlę vėl klausiu -- priminėte buvus Dainavos stovykoje, o kaip ten patiko?

-- Ir ten ne kas, stokojo platesnės vietos užplūdusiems dalyviams pajudėti. Jaunimas padarė blogą išpūdį nelietuviškumu, savo nepakankamu draugiškumu; didelė dalis angliškai kalbėjo susidariusiose savybiniuose rateliuose ir mes iš Lotynų Amerikos atvykusieji, nesuprasdami anglų kalbos, juos įtarinėjome ką negero ant mūsų kalbant, tuoj susiorganizavome ir valiai ispaniškai tratėti. Žinoma, tai darėme atskirais atvejais, bet šiaip visur lietuviškai kalbėjome. Sako, taip ten

iš New Yorko, kurio prašiau užimti ją nors valandėlę ir pašokdinti. Per likusį vakaro laiką jis ją globojo ir šokdino.

Kiek vėliau pora man artimų mergaičių toje pačioje salėje nuobodžia- vo ir prašė manęs supažindinti su jaunuoliais, kad linksmiau laiką pra-

Kai publika "Lokys" operos kūrėjui komp. Lapinskui ir artistams per banketą plojo, tai pastarieji ir neatsitoko. A.I. Gulbinsko nuotrauka

leisti -- pasižokant. Stengiausi ir joms kuo padėti.

Ir jaunimo bankete mūsų lietuviškasis jaunimas nesurado progos arčiau susipažinti ar pasidraugauti. Visi kam- pai buvo kone aklinau užkimšti jaunimo masės ir jo nemaža dalis likusi už banketo durų liūdnais veidais vieni pro kitus grūdosi ir vis dairėsi ką sau artimesnio sutikti, o kitame patalpų kraštyje sklido šokių muzika iš gerokai išgrotų plokštelių. Kas nepaisė erdvės ankštumo ir kamšties, tas kaip galėjo, taip patripseno. Ir čia sutiktieji skundėsi, kad jaunimui suartėti nebuvo sudarytos palankios progos ir tas tuo pačiu atrodė mažiau ar daugiau bus pakenkę mūsų jaunimo bendruomeniam susikvėpimui, o ir

dabar tinka suvedus jaunimą duoti jam progos daugiau suartėti, susipažinti ne bile kokiose "pašiūre" (žinoma perkelta prasme), bet šviesesnėse, erdvesnėse, iškilnesnei publikai skirtose patalpose,) Tas pats pasakytina ir apie mūsų kai kuriuos turimus kultūrinius karči- minius klubus. Į tokius neviliojame mūsų jaunąją kartą, kad ir su kultūrinėm apraiškom pasirodyti, nes jiems sudarysime gražią progą iš kai kurių vyresniųjų (ar tėvėlių) girtuokliavimo pavyzdį pasekti. Mūsų padoris mergaitės turi tiesos pakaltinanti kai kuriuos berniukus, o gal kita ir nuo mylimo nusi- suka, dėl jų pamėgimo burnelę siurbčioti, nusivylusi -- renkasi svetim- tautį.

Argi nesakome -- jaunimas mūsų tautos žie-

Dariaus-Girėno 33-jų metų sukakties minėjimo Bostone L. Posto ir "Ramovės" valdybos nariai: Iš kairės I eilėje sėdi: St. Stankus, p. Krutulienė, J. Krutulis, posto vadas -- J. Šilalis, J. Vizbaras, Pr. Marinkus, Br. Kruopis.

II eilėje stovi: St. Morris, J. Romanas, K. Šimėnas, A. Vilėniškis, J. Jonaitis, J. Savčauko, P. Strazdas, B. Cases, B. Thiessem, J. Lekys, E. Balvonis. Ed. Strazdo nuotrauka

Liepos 17 d. Stepo Dariaus Amerikos lietuvių veteranų posto salėje Bostone buvo iškilmingai pagerbta mūsų didvyrių Stepo Dariaus ir Stasio Girėno skridimo per Atlantą 33-jų metų sukaktis.

Minėjimą organizavo Amerikos Legijono Stepo Dariaus postas, No. 317, padedant L.V.S. "Ramovė" Bostono skyriaus valdybai.

Posto vadas Jonas Šilalis atidarė minėjimą vėliavų, Amerikos Lietuvos Legijono Posto ir vietinio "Ramovės" skyriaus,

įnešimu prie Dariaus - Girėno paveikslų salėje.

Po maldos, programos vadovas Ed. A. Strazdas perdavė juostoje įgrotas apeigines žuvusių pagerbimo muzikos ir žodžių montazą -- lietuviškai. Posto valdybos narys B. Cases angliškai perskaitė Dariaus-Girėno pro Memoria.

Lietuvių b-nės Bostono apylinkės atstovas Br. Kruopis tarė žodį Bostono lietuvių vardu.

L.V.S. "Ramovė" Bostono skyriaus valdybos pirm. J. Vizba-

ras savo kalboje pažymėjo didžiulę Dariaus-Girėno skridimo per Atlantą reikšmę Lietuvai ir lietuvių tautai istoriniu ir patriotiniu žvilgsniu ir perskaitė didvyrių lakūnų testamentą -- "Jaunajai Lietuvai". Ed. Strazdas perdavė lietuvių liaudies dainų pyne. Perskaitė Bostono žuvusių narių sąrašą, iškilmingas minėjimas baigtas Amerikos ir Lietuvos himnais.

J.V. Sudavas

New Yorke Santaros-Šviesos literatūrinis vakaras įvykęs liepos 9 d. sutraukė gausią publiką, atėjusios pasiklausyti ne tik meninės programos, bet ir susipažinti su viešniniais New Yorke Jaunimo Kongreso dalyviais. Vyta. Maželio nuotrauka

Vilniečių Rezoliucijos

Centro Valdybos plenumas, išklauses pranešimus apie Vatikano išleistą lenkų krikščionybės 1000 metų sukakties progą 50 lirų pašto ženklą, kuriame drauge su Lenkijos karaliene Jadvyga ir Krokuvos miestu įdėtas Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas, kaip Lenkijos valstybės simbolis, ir susipažinęs su Centro Valdybos pareiškimu, rašytu ž.m. gegužės 28 d. Vilko Tarybai apie Vatikano poziciją Vilniaus politinės padėties reikalu, rado, kad Lietuvos sostinės Vilniaus ir lietuvių tautos dvasinio įkvėpimo šaltinio Aušros Vartų Dievo Motinos sutapatinimas su Lenkijos krikščionybės tikstantmečiu įžeidžia lietuvių tautos jausmus bei savigarbą.

Tad kreipdamasis į visus lietuvius ir lietuviškas organi-

zijas, plenumas skatina rašyti protesto pareiškimus Vatikano Valstybės Sekretoriui Jo Eminencijai kardinolui Amleto Giovanni Cicognani, kartu prašant išlyginti lietuvių tautai padarytą skriaudą.

Centro Valdybos plenumas, išklauses Rytų Lietuvos Sienuose Studijuoti Komisijos pranešimą apie turimą studijinę medžiagą ir apie atsiradusį reikalą nustatyti Lietuvos etnografinės sienas rytuose, radome, kad darbas yra didžiai atsakingas ir kad turimos medžiagos dar nepakanka etniniai ribai nustatyti bei integralumui išsaugoti.

Tad kreipiamės šiuo taip svarbiu tautos reikalu į visus pasaulio lietuvius, turinčius bet kokią su Rytų Lietuvos klausimu susijusią medžiagą, arba žinančius apie tokios medžiagos šaltinius, ir prašome medžiagą siųsti ar pranešti Rytų Lietuvos Sienuose Studijuoti Komisijos pirmininkui Stasiui Lazdinui, 1192 E. 87th St., Cleveland, Ohio 44108, U.S.A.

Centro Valdybos plenumas sveikina brolius Mažlietuvius, kurie tuo pačiu metu svarstė savo veiklos reikalus Chicagoje.

Mūsų bendras siekis, visų lietuviškų žemių apjungimas Laisvoje Nepriklausomoje Lietuvoje, tejungia mus dar stipriau šiame kilniame darbe.

VKLS Centro Valdybos Plenumas

KAS YRA TAUTOS FONDAS?

VLIKo vedamam Lietuvos laisvinimo darbui ir kovos uždaviniam vykdyti labai svarbu turėti reikalingas lėšas. Lėšų organizavimas, įvertinimas bei saugojimas pavesta tvarkyti Tautos Fondui.

Laisvinimui lėšų telkimas yra didelis darbas, reikalingas nuo širdies tautos VLIKą sudarančių grupių - žmonių ir visų lietuvių laisvajame pasaulyje. Tautos Fondo darbo svarbumą ir reikalingumą pripažįsta visi geros valios lietuviai bei lietuvių organizacijos. Visi mieliai talkininkauja ir siunčia aukas. Tautos Fondas yra VLIKo valdybos žinioje ir veikia nuo 1943 m. T. Fondo veikla jau nuo pat pradžių turėjo vystytis per bendruomenę, būtent: dalis pajamų iš minėjimų, parengimų, pobūvių ir kt. turėjo būti ir dabar turi būti siunčiami T. Fondui laisvinimo akcijai remti. Todėl VLIKo statuto 54 paragrafas numato LB atstovo dalyvavimą T.F. valdyboje. Labai teisingai daro tos LB apylinkės, kur suorganizuotas Lietuvos laisvinimui lėšų telkimas. Labai prašome ir kitas LB apylinkes taip susitvarkyti.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ISPŪDŽIAI DAINAVOJE -

- JAUNIMO KONGRESO STOVYKLOJE

Ramunė Zinkūtė (Australija)

Užgeso šv. Jono vabalėlių šviesa ir ežere atspindėjo pirmieji tekančios saulutės spinduliai, o Dainavos jaunimo stovykla liko apsupta mirtinos tylos. Bet ir vėl aukštyn kyla saulė, nušviesdama ant kalno augančių medžių viršūnes, ir su pirmuoju ežero bangų žerėjimu pasigirsta atbundačios stovyklos garsas.

Apsnūdę kėlėsi iš lovų -- vieni iš palapinių ritosi, kiti iš "liuksusinių" barakų, tačiau visi žiovaudami protestavo, kad miegojimo laikas toks trumpas.

Vėliavų pakėlimas. Keli energingieji jau besiprausė prie ežero skuba rengtis ir visa stovykla suka aikštelės link. 400 balsų susilieja į Lietuvos himną, kylant mūsų trispalvei ir Amerikos vėliavai. Seka keli pranešimai apie dienos stovyklos programą, bet dar besikalbant, keliu prie valgyklos atvažiuoja didžiulė tamsi mašina. Vos jai sustojus, išlipa baltai apsirengę partautojai, ir nešdami puodus, eina į valgyklą -- tai mūsų pusryčiai.

Stovyklautojai traukia į valgyklą. Kurie greitesni bematant sulenda į vidų ir jau pusryčiauja, tačiau ilga eilė tęsiasi nuo durų. Bet ir čia neuobodu -- vienu ar kitu pradeda dainą, vienas kitą klausinėja iš kurio krašto, kurio miesto, girdisi juokas, ir rodos taip greitai eilė juda, kad nebaigus kalbėti jau ir atsiduri prie maisto dalinimo vietos.

Pusryčių laikas trumpas, kiti keliai nuo stalo nebaigę valgyti nes jau vyksta pastovyklių užsiėmimai -- net keturiose vietose. Akademikų skautų, ateitininkų, neolitu anų ir atskiri studentų parengimai. Kiekvienam lengva susirasti įdomią temą. Tačiau po kelių valandų susirenka visi kartu išklausti pranešimo apie ruošiamas demonstracijas ir peticijos įteikimą New Yorke.

Diskusijas sutrukdė vėl atvažiuojanti mašina -- nejaugi jau pietūs? Net tikrina laikrodžius, bet kaip nežiūrėsi, ar Amerikos laiku ar Australijos -- jau keturios valandos prabėgo nuo pusryčių. Vėl stajame į eilę laukti val-

gio. Valgykloje skamba juokas ir kalbos, bet vis tiek visi skuba, nors ir dienotvarkė užrašyta, kad pietus seka laisvalaikis.

O laisvalaikio metu neįmanoma surasti tokių, kurie ilsėtusi -- čia šoka, čia dainuoja, sporto aikštelėje vyksta tarptautinės sporto rungtynės -- užsieniečiai prieš JAV, vieni po medžiais susėdę rašo, kiti valtelėse irkluoja po ežerą. Ežere linksmoji kompanija taškosi, o visoje stovykloje skamba lietuviškos dainos.

Prie ežero pastatyta didžiulė žaliai ir geltonai dryžuota palapinė, lyg cirke, ir pilna priegarmėjusių žmonių. Tačiau praeiviui prisiartinus matosi, kad čia ne liūtų ar meškų žiūrėta, bet rimtai svarstomi ir diskutuojami liuanistikos klausimai.

mai, o kitur skamba "Suk, suk ratelį" ir matosi linksmieji šokėjai prie ežerėlio.

Tačiau su tamsa, stovyklos veikla dar pagyvėja. Iš visų pusių žmonės plaukia į tą didelę cirko palapinę, prie ežero kranto, kur turi įvykti tarptautinis vakaras.

Ir ko čia nėra -- dainų, šokių, deklamacijų, net ir gimnastikos -- o iš visų kraštų pasirodo, visokiom kalbom. Talentų nemažai čia susirinko. Žiūrovų nuotaika linksma -- duoda patarimų programos dalyviams, net vieną skandinavi ežere mėgino.

Nors paskutinė daina, paskutinis šokis baigtas, bet dar ne programos galas -- rodo filmą -- prancūzišką "Nuit et Brouillard" apie vokiečių kacetų per paskutinį karą, ir lietuvišką apie lapkričio 13 manifest-

taciją New Yorke.

Vieniems jau sukančias lovas, dar iš kitos pusės ežero sklinda dainų ir šokių garsai.

Lipdama kalniuku į baraką, dar kartą atsisukau pažūrėti stovyklos vaizdo. Kalnas pridengtas medžių tankumyno, o ežere atspindi beskraidantieji šv. Jono vabalėliai, viename šone, prie dar statomo pastato, prieš šviesą matosi sukantieji šokėjų siluetai. Vėjo šlamesys pagyvina arti augančius medžius ir krūmus, lyg sakydamas "neskubėk į lovą -- laikas toks trumpas, ar tu vėl kada nors šį vaizdą pamatysi?"

Kad ir toli gyvename nuo Dainavos -- už jūrų, kituose žemynuose, esu tikra kad kada nors vėl susitiksim, vėl girdėsime čia medžių šlamėjimą, ir vėl dalinsimės mintimis apie Lietuvos ateitį, nes šita stovykla mums paliko neužmirštamą įspūdį.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Liepos mėn. 11 ir 12 d.d. dalis jaunimo Kongreso atstovų iš Pietų Amerikos lankėsi Detroite, apžiūrėjo Fordo Fabrikos automobilių surinkimo linijas ir padarė vizitą miesto burmistrui. Nuotraukoje: dalyviai su detroitieškiais prie miesto rotušės.

J. Gaižučio nuotrauka

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pakeičiamųjų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVOJE DIDELIS
PASIRINKIMAS NAUJŲ KNYGŲ

Detroito miesto sekretorius burmistro vardu įteikia miesto rak-tus Brazilijos lietuvių grožio karalienei Vidutei Ingaitėi, Šalia Argentinios lietuvių grožio karaliene Zuzana Valatkaitė ir kitoje pusėje lietuvių kandidatas į Michigano valstijos kongresą R. Valatka.
J. Gaižučio nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Asbach Uralt — Import. Germ. brandy 5th — \$5.49
2. Imported Canad. whiskey 5th — \$3.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Banana Liqueur 5th — \$3.98

5. May Wine — Imported 5th — \$0.98
6. Riccadona Vermouth 5th — \$1.29
7. Christian Brothers Wine 5th — \$1.49

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

* CLEVELANDIETĖ BIRUTĖ AUGUSTINAVIČIŪTĖ, šiuo metu studijuojanti Strassbourgo Universitete Europoje, kartu su kitais vadovaus jaunimo suvažiavimui -- stovyklai, ruošiamai Studijų savaitės proga Vasario 16 gimnazijoje -- Huettenfelde.

DIRVOJE
DIDELIS
PASIRINKIMAS
NAUJŲ KNYGŲ!

M A L E

WANTED TO WORK IN
AIR CONDITIONED PLANT
ENGINE LATHE HANDS
MILL HANDS
DAY & NIGHT SHIFT
SKILLED & SEMI SKILLS
Paid hospitalization, vacations & other benefits. 58 hour per week over 8 hours a day time & a half. Extra bonus for night shift.
HYDRO-TRACE
MANUFACTURING CO.
243 MINNESOTA
TROY, MICH.
313 — 585-3535
(78-82)

MEDICAL
TECHNOLOGIST

A.S.C.P. Registered

320 bed hospital in a university city. New laboratory facilities. Tuition reimbursement plan. Excellent benefits. Highly competitive starting salary. Visit us at our expense. Write or phone collect: Personnel Department
ST. LAWRENCE
HOSPITAL
Lansing, Michigan
(81-84)

F E M A L E

REGISTERED NURSES

TO WORK IN 320 BED HOSPITAL
Head nurses, staff nurses, L.P.N's, I.C.U. Surgery, O.B. & general duty. All shifts.
University City Tuition Reimbursement Plan. Visit us at our expense. Phone Collect Personnel Director
ST. LAWRENCE HOSPITAL
LANSING, MICH.
(81-84)

M A L E

LAYEROUTS
FITTERS

Structural steel fabrication for building construction. Steady employment. Liberal paid fringe benefits.

Chapper Iron Works

12801 Auburn VE 6-3313
Detroit, Mich.
(81-83)

WANTED

JOURNEYMEN

OR

EXPERIENCED

TORSION MACHINE

SET UP MEN.

Steady work. Excellent pay. All fringe benefits.
Call 312 — PR 6-6611
(81-90)

WANTED

1ST CLASS SKILLED

LATHE HANDS

TURRET LATHE HANDS

Experienced on tool work only. Steady work for qualified men.

LEMKE TOOL & GAGE INC.
22238 SCHMEMAN
WARREN, MICH.
313 — 776-4120
(81-82)

WANTED

EXPERIENCED

MILL HANDS

Steady work for qualified men.

RADAR TOOL & MFG. CO.
18530 MT. ELLIOT
DETROIT, MICH.
(81-82)

DIE CASTERS
AND BUFFERS

Experienced in zinc die cast auto hardware work. Pension, paid insurance, other fringes.

C. M. Hall Lamp Co.

1035 E. Hancock
Detroit, Mich.
(81-83)

FITTERS

want top men for large steel fabricating shop with 7 year history of unlimited overtime with no layoffs.

PROFIT SHARING

BLUE CROSS-HOSP.

7-PAID HOLIDAYS

20hrs. paid vacation after 6 mos. 40 hrs. paid vacation after 1 year. 80 hrs. paid vacation after 1 year. Vacation seniority starts with date of employment.

J & J BURNING CO.

24622 Mound Rd., Warren, Mich.
(81-87)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS
CAPE COD VILoje

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA ATIDARYTA VASARAJIMUI IR
PRIMA SVECIUS.

Kreiptis: MARIJA JANSONAS — Vila AUDRONĖ,
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655
arba telef. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* F. SKĖRYS -- Vasario 16 gimnazijos mokytojas, LB Vokietijos Krašto Tarybos narys ir krašto valdybos išdininkas atvyksta į Clevelandą ir liepos 31 d. (sekmadienį) po liet. pamaldų -- 11:30 šv. Jurgio parapijos salėje padarys pranešimą apie Vasario 16 gimnazijos padėtį. Ekrane bus gimnazijos gyvenimo ir veiklos vaizdai. Taip pat bus atsakinėjama į paklausimus. F. Skėrys, ilgametis gimnazijos mokytojas tokius pranešimus daryti JAV ir Kanadoje yra įgaliotas LB Krašto Tarybos.

Kviečiame liet. visuomenę šiame pranešime gausiai dalyvauti.

LB I-os Apylinkės Valdyba

ADELĖ NEIMANIENĖ LB CLEVELANDO I-OS APYL. VALDYBOS IŠDININKĖ

Vladybos išdininkas Jurgis Šembergas pasitraukė iš valdybos ir išvyksta į Detroitą naujon tarnybon ir nuolatiniam apsigyvenimui. Jo vieton pakviesta kandidatė A. Neimaniene, clevelandiečiams gerai žinoma, energinga ir veikli lietuvė, ilgametė Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narė ir ilgametė Čiurlionio Ansamblio ir šv. Jurgio parapijos choro dalyvė.

Jurgitui Šembergui reikiame padėką už gražius norus dirbti LB tikslams ir linkime naujoje vietoje ir tarnyboje geros sėkmės.

LB I-os Apylinkės Valdyba

• Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubo tradicinis piknikas įvyks rugpjūčio 7 d. Neurų ūkyje. Piknike kviečiami dalyvauti visi Klubo nariai, įsigiję 1966 metų nario kortelę.

Piknikas bus pajvairinamas žaidimais suaugusiems ir vaikams, muzika ir šokiais. Nemokamai alus, turtingi laimėjimai. (78-81)

RIAUSĖMS APRIMUS

Kiekvieną rytą vykstant į darbą Dirvoje, toli nuo tos vietos sutikti gvardijos patrulius kėlė nerimo. Vis kildavo klausimas: ar rasi langus išdaugytus, patalpas sunokotas, ko gero gaisro paliktą pelenų kūrą...

Dabar jau ramu, ir senasis lietuvų kvartalas Superior Ave. laimingu būdu liko nepaliestas. Šiaip jau padaryti nuostoliai riaušių paliestame kvartale yra dideli. Nustota gyvybių (pačių juodųjų tarpe), yra sužeistų, sumimtų. Sulmtųjų skaičius auga su kiekvienu šen bei ten paleistų šuniu, su pastangomis pasinaudoti svetimu turtu. Policija ir gvardija dar budi, pavieniai nusikaltimai viešajai tvarkai karo tojasi. Surandami ginklai ir "molotovo koktailiai" -- gazo-lino bombos rodo, kad riaušėms buvo organizuoti pasiruošta.

Negrų vadovybė, pasirodo, susiskaldžiusi. Kai viename susirinkime pareikštos nuomonės suvedamos į mintį, jog Clevelandas tų riaušių buvo užsitarnavęs, kaltinamųjų tarpe buvo ir negrai tas riaušės smerkę ir reikalavę, kad į riaušininkus bei banditizmus ir plėšikavimu užsiėmusius būtų šaudoma pagal t.v. "Marshall Law". Daugumoje kaltinami miesto tarybos nariai negrai ir tie jų, kurie sau pragyvenimą užsidirba padoriu darbu.

Miesto burmistras R.S. Locheris, savo gimtadienį ir 5 metų burmistravimo sukaktį atšventęs darbe sekdamas įvykių raidą, tiek negrų tarpe, tiek ir spaudoje susilaukia kaltinimų laiku nepasirūpinus negrų ghetto gerbūviu. Federalinės valdžios skirti pinigai kovai su neturtu nepasiekę savo tikslo...

Kaip ten bebūtų su gerbūviu ir neturtu, tos problemos neišsprendžiamos plėšikavimu, degnimu ir žudynėmis. Kol kas Clevelande raliatyvi

Jaunimo Kongreso atstovai atsilankę Clevelande, iš kairės: J. Luškoševičius -- Brazilija, M. Bučmyns, -- JAV, J. Blumbergas -- Argentina, Y. Galickaitė -- Argentina, A. Viltnas -- Columbia, O. Matelionytė -- Brazilija, R. Lapšys -- Austrija ir stovi A. Bučmyns -- JAV.

CLEVELANDE VYKO TRYS SEIMAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimo metu pasinaudojo savo suvažiavimus atlikti dar dvi senos organizacijos: Tėvynės Mylėtojų Draugija, įsteigta 1895 metais, knygomis leisti spaudos draudimo laikais, vienoki ar kitoki keliu pasiunčiant jas į Lietuvą. Jos nariai taip pat gaudavo kiekvieną išleistą knygą. Jų buvo išleista keliasdešimt, tarp jų ir šėsių tomų Dr. Vinco Kudirkos raštai, išspausdinti 1910 metais pasidarbavus tuometiniam TMD pirmininkui, B.K. Balučiui, dabar Lietuvos ministrui Anglijoje. Tą organizaciją stengiasi palaikyti jos senieji gerbėjai ir vis bando kai ką išleisti - išspausdinti.

Antra organizacija yra Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Ji buvo pirmutinė politinė tautinės srovės organizacija, įsteigta 1915 metais. Po 1926 metų gruodžio 17 d. perversmo Lietuvoje, Sandaros centro valdyba pasuko kairėn, su jais nuėjo dalis narių, paneigė tą įvykį. Daugelis buvusių sandariečių įsijungė į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą.

Be SLA seimo, tos dvi organizacijos paskirai vargu galėtų kiek didesnį savo suvažiavimą surengti, kaip tai padaro Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

SLA seimo proga, Clevelando ALT Sąjungos skyriaus valdybai vadovaujant, būrelis delegatų ir SLA Pild. Tarybos nariai Dr. S. Biežis ir A.S. Trečiokas, liepos 10 d. nuvežė gėlių prie prezidento A. Smetonos karsto Knollwood mauzolejuje ir pasakė trumpas kalbas.

Savu keliu, seime dalyvavusių moterų būrys pasiuntė gėlių poniai Z. Smetonienei, kuri randasi ligoninėje.

Norintieji tą sekmadienį atsilankę šv. Jurgio bažnyčioje, Dirvos įstaigoje ir seimo metu pasinaudojo pasimatyti su bičiuliais ir giminėmis Clevelande.

Apie 150 delegatų ir svečių skaičių sudarė daugiau negu trečdalis senosios išėivijos asmenų, kiti buvo čia gimimiai ir naujosios ateivijos nariai.

Kitas SLA seimas, kuris įvyks 1968 metais, nutarta, chicagiečiams formaliai pakvietus, laikyti Chicagoje. Buvo kvietimas ir į Torontą.

Seimas užbaigtas liepos 13 d. pagerbimu mirusių SLA narių ir kitų lietuvų, sugiedant Amerikos ir Lietuvos himnus.

SLA Pildomoji Taryba, kuri seimo buvo užtvirtinta, pasiliko Clevelande keletą dienų pasitarimams.

SLA seimai per visą tos organizacijos ilgą gyvavimą duodavo progos lietuviams iš plataus krašto susitikti, padaryti pažintis ir to pasekmėje net sukurti šeimas. Gausiai seimus lankydavo jaunimas. Tai buvo sąskrydžiai, į kuriuos geriausiai tos organizacijos gyvavimo laikais suvažiudavo

ramuma. Bet rasiinė įtampa lieka, ir riaušės, vietoj išsprendžiamas problemas, sukuria situaciją, kurioje nėra nei sprendimo nei greitos išėitės. Ir tai ne vien tik Clevelande. Spaudos tvirtinama, kad rasiinė įtampa vietoj gerėjusi, darosi blogesnė ir plečiasi į visus didesnius Amerikos miestus.

iki 500 delegatų ir svečių. Organizacijai išsiplėtus, seimai tęsdavosi visą savaitę. Tik pastarieji seimai jau pradėta trumpinti iki keturių ar trijų dienų.

Šiame seime delegatų buvo iš Miami, Floridos, Ona Kaulakienė ir F. Rodgers, iš Los Angeles delegatai negalėjo atvykti dėl lėktuvų streiko.

Kai seimai būdavo ištisą savaitę laiko, vietos komitetui tekdavo pasirūpinti kiekvienam vakarui surengti kitokią pramogą.

Šio seimo metu Clevelando SLA kuopų komitetui kurį sudarė 14-ta, 20-ta, 136-ta ir 303 kuopos, teko praversti trys seiminės pramogos:

Liepos 11 d., Lietuvių kultūriniam darželyje trumpa programa. Delegatai buvo atvežti į darželį miesto autobusais, visi vienu kartu.

Programa darželyje pradėta apie 6 val. vakare, su Lietuvos himnu, kuris buvo plokštelėje, ką Kaune muziejaus sodelyje karo invalidai grodavo vėliavos nuleidimo iškilnėse. Lietuvių kultūrinio darželio sąjungos pirmininkas K.S. Karpis pasveikino suvažiavusius svečius; SLA prezidentas P. Dargis ir sekretorė B. Pivaronienė padėjo vainiką prie Dr. Basanavičiaus paminklo.

SLA Prezidentas Dargis, po trumpos kalbos, pristatė SLA organo Tėvynės redaktorių A. Sodaikį, kuris pasakė išsamesnę kalbą apie šį paminklinį darželį. Rūta Jokūbaitytė deklamavo Kudirkos ir Maironio eilėraščius. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko, išpildė porą šokių.

Darželyje yra abiem susivienijimams pasodinti ažuolai. Prie SLA ažuolo padėjo gėlių puokštę viena seniausių Clevelande SLA narių Ona Baltrukenienė, ir rytinės Penssylvanijos SLA darbuotojas Viktoras Kamarauskas.

Iš darželio delegatai buvo nuvežti į Čiurlionio Ansamblio namus vakarienei.

Liepos 12 d., puošnioje Pick-Carter viešbučio salėje, kur įvyko ir Dirvos jubiliejinis minėjimas, seimui rengti komitetas surengė banketą. Pasi-taikė, kad į Clevelandą buvo at-

MOKINĖS SIUVAMOMS MAŠINOMS

Priimame ir nevartojančias anglų kalbą. Mes turime daugelio tautybių žmonių 2000 tarnautojų tarpe. Dieninė pamaina, didžiausi atlyginimai moterims šiame rajone. Patirtis nereikalinga. Atlyginame besimokinant, po trumpo bandymo.

Atvykite į Employment Office 8:30 val. ryto iki 5 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 W. 53rd St.
(2 blokai į pietus nuo Lorain Ave.)

(81-82)

vykę virš 20 jaunimo iš kitų kraštų, dalyvavusių Jaunimo Kongrese. SLA Pildomoji Taryba pakvietė juos svečiais bankete. Eilėje kitų žvinių svečių banketo programos vedėjas K.S. Karpis pristatė ir J. Reisgytę. Ji buvo gausiais plojimais sutikta, ir papasakojo apie savo susitikimą su Justu Paleckiu.

Pagrindinę kalbą apie SLA ir jo reikšmę pasakė SLA prezidentas Povilas P. Dargis. Clevelando miesto burmistro atstovas Sweeney sveikino dalyvius primindamas, kad pats burmistras yra išvykęs iš Clevelando.

Dainų programą pravedė SLA 136-tos kuopos narė K. Valčiūnienė. Dainavo solo ir duetus Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė ir Julius Kazėnas; pianu akompanavo Birutė Smetonienė. Šokiams grojo Eddie Platt (Platako) orkestras.

Trečią seimo dieną, liepos 13, taip pat Jaunimo Kongreso atstovė iš Argentinos, Nelida Gudaitė, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje centro valdybos sekretorė, pakviesta prie prezidiumo stalo, perdavė Pietų Amerikos lietuvių susivienijimo linkėjimus Šiaurės Amerikos lietuviams.

Seimui pasibaigus, SLA Pild. Taryba liepos 15 vakare pavaišino seimui rengti komiteto narius vakariene.

Koresp.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800.
Tel. 752-2414. (79-89)

SAVININKAS PARDUODA

namą pajamoms, 2 šeimoms butai, krautuvė ir 4 garažai. Viskas išnuomota.
\$17,500. 79th ir Medina
Teirautis tel. HE 1-5238.
(8182)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Sąžiningiausią patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer

SKAITYKIT IR PLATINKIT
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

FOREMAN ASSISTANT WELDING DEPARTMENT 3d Shift

Permanent position with material handling equipment manufacturer.

- Company Benefits
- Paid Vacations
- Life and Health Insurance
- Modern, Congenial Surroundings, etc.

APPLY IN PERSON

AMERICAN MONORAIL

1111 E. 200

Between Euclid and St. Clair Ave.
Public transportation via CTS bus
to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer
(80-81)

LAYOUT MEN

Prefer experience in layout and assembly work. Must be able to read blue prints. Permanent position with national material handling equipment manufacturer.

COMPANY BENEFITS:

- Paid Vacations
- Life and Health Insurance
- Modern Congenial Surroundings, etc.

APPLY IN PERSON

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 E. 200 St.
Cleveland, Ohio

(Between Euclid and St. Clair Aves.)
Public transportation via CTS bus
to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer
(80-81)

WELDERS

Arc welding for structural steel fabricator of material handling equipment. Permanent position with fringe benefits.

APPLY IN PERSON

American Monorail Co.

1111 E. 200 St.
Cleveland, Ohio

To and from Windermere Station.
(Between Euclid and St. Clair Aves.)
Public transportation via CTS bus

An Equal Opportunity Employer
(80-81)

ELECTRICIANS

Required for work on machine tools and panel wiring. Permanent position with material handling equipment manufacturer. Excellent company benefits.

APPLY IN PERSON

American Monorail Co.

1111 E. 200 St.
486-5000

Between Euclid and St. Clair Aves.
Public transportation via CTS bus
to and from Windermere Station.

An Equal Opportunity Employer
(80-81)

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

FITTERS—CLASS A CODE WELDERS RYAN

Industrial Incorporated
World leader in the CRYOGENICS FIELD

One of Cleveland's great growth companies.

883 E. 70th St., CLEVELAND, OHIO
Overtime, fringe benefits, paid hospitalization, paid holidays. Contact J. H. Brady, 9 A.M.—4 P.M.

An Equal Opportunity Employer
(73-82)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVOJE DIDELIS
PASIRINKIMAS
PLOKŠTELIŲ.

• Vladas Kalytis, ALT S-gos Elizabetho skyriaus narys, įstojo į Vilties Draugiją 10 dol. įnašu. Įnašą ir įstojimo kortelę prisiųsti pasirūpino Dirvos atstovas Elizabeth St. Lukoševičius.

• Dirvos redaktoriui Vytautui Gedgaudui išvykus atostogų, techniką laikraščio redagavimą atlieka Vincas Kizlaitis.

Šiuo metu atostogauja ir Vytautas Orintas.

Sekantį savaitgalį atostogoms išvyksta Dirvos lino tipininkas Henrikas Maciauskas.

* ROMAS STAKAUSKAS, keletą metų išbuvęs Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio tėvūnu ir praeitos Vyr. Valdybos narys, Vyr. Valdybos yra pakviestas vadovauti neolituonų vasaros stovyklai. Stovykla įvyks Christiana Lodge, Edwardsburg, Mich. nuo rugpjūčio 27 d. iki rugsėjo 5 d. Ten pat rugsėjo 3 ir 4 dienomis įvyks ir Korp! Neo-Lithuania Tarybos posėdis. Visais stovyklą liečiančiais klausimais prašome kreiptis į stovyklos vadovą Romą Stakauską 6550 South Albany Ave., Chicago, Illinois 60629. Tel. PR 8-6804.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

Regina ir Vytautas Abromaičiai, susituokę New Yorke, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Vyt. Maželio nuotrauka

ROCHESTER

UŽSIENIO SVEČIŲ
PRIEMIMAS
ROCHESTERYJE

Karštą tvankią liepos 13 dieną studentai Rochesteryje nekantriai laukė užsienio studentų, atvykstančių iš Clevelando. Tik prieš kelias dienas jiems buvo duota formali žinia, kad žada atvykti būrys argentiniečių, braziliečių ir australų studentų. Daugelis iš Rochestero buvo kongrese ar stovykloje ir džiaugėsi, kad galės vėl draugus sutikti. Tuoj visi šoko greit prie darbo kulklaus subuvimo paruošimui. Saujelė studentų, neįveikdama paruošti banketo, kuriame visuomenė būtų galėjusi dalyvauti, sugebėjo jaukiai ir elegantiškai ir įvairia muzika priimti svečius.

Per du vakarus spėjo paruošti skanumynus 50-čiai žmonių. Visko buvo -- draugiškumo, šokių, maisto ir entuziazmo. Linksmumas sklido per parapijos patalpas ir kiemą.

Nutilo, nurimo dainos ir skirtis reikėjo... Seniai jau paukščiai medžiuos snaudė, bet jaunimas ir namuose užmigti negalėjo. Auštantis rytas visiem priminė prieš akis kelionę į Torontą ir ašaros merginoms byrėti pradėjo. Svečiai nenorėjo iš šeimyniško miestelio išvažiuoti ir savieji nenorėjo jų išleisti, bet reikėjo duoti ir kitiems pasižiūrėti šiais lietuviškais jaunuoliais. Prisiiminė rochesteriškai išleidę svečius naujai išmoktos australietiškos dainos žodžius: "Greit reiks išsiskirti... Bet apie šitas dienas galvosiu visados..."

Dalyvė

mokos. Sportui sumaniai vadovauja torontietė kūno kultūros mokytoja Danutė Augaitytė, dainų moko ir lauzus praveda Živilė Šlekytė, rankdarbių moko M. Puškorienė ir lietuviškai mokyklai bei jaunųjų vadovų ugdymo programai vadovauja J. Stempužis. Pranciškonas tėvas Paulius yra pagrindinė Aušros stovyklos ašis.

Šią vasarą Aušroj daug saulės, klega jaunystė, gyva lietuviška dvasia, aikštėse ir palapinėse čiauska lietuvių kalba. O tai jau gražus įnašas Jaunimo Metams.

J. Skirmantas

Lietuvių Fondo suvažiavimo prezidiumo dalis -- iš k. Br. Krokys, dr. J. Kazickas, sekret. A. Kareiva, N. Puškień ir R. Nemickas. Už prezidiumo stalo LF p-kas dr. A. Razma, asistuojant valdybos nariams, įteikia Lit. Pedagoginiam Institutui per lektorių Dundulį 750 dol. čekį.

Šiuo metu LF kapitalas siekia arti 300,000 dol. sumos, Narių turi 1236. Paskutiniu metu LF padidėjo 100,000 dol.

Iš pagrindinio kapitalo pelno šiais metais paskirta lietuvių švietimo bei kultūriniais reikalais 10,000 dol.

V. Noreikos nuotrauka

AUŠROS VARTŲ
MARIJA CHICAGOJE

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, papildydama savo atsišaukimą spaudoje, praneša, kad nuostabiū būdu patekęs į laisvąjį pasaulį Sibiro tremty sukurtasis vilniečio tremtinio Aušros Vartų Marijos paveikslas yra pavestas Lietuvių Tėvų Jėzuitų globai Chicagoje, kur paveikslui žadama įrengti religinio kulto atitinkama vieta.

Tuo pačiu dėkojame visiems į mūsų atsišaukimą atsiliepusiems ir savo nuomones bei pageidavimus išreiškusiems.

VKLS Centro Valdyba

* VYTAUTO KAVOLIO, Dickinson College profesoriaus straipsnis, tilpęs š.m. balandžio mėn. American Sociological Review žurnalo leidinyje. Straipsnyje nagrinėjamos bendruomeninės dinamikos įtaka meno kūrybai ir meno ryšys su sociologijos mokslu apmai.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

HELP WANTED MALE

INSPECTORS
QUALITY CONTROL

Growing sheet metal products manufacturer in Northern N. J. has excellent openings on shift work for the following:

Parts Inspectors

Ability to read blueprints desirable but not necessary. Knowledge of measuring instruments such as micrometer, calipers, steel tape essential.

Packing Line Inspectors

Knowledge of steel tape desirable. Excellent company benefits include hospitalization, life insurance, pension plan, etc.

Arrow Metal Products Corp.
3d Ave., Haskell, N.J. 835-5500
(75-81)

BOOKBINDERS

Several openings for bookbinders at growing book division of large printer. We need experienced operators for Perfect binder, casing-in machine, rounder-backer-liner, folders, and Smyth sewing machine No. 12. Most equipment fairly new. Applicants must have at least 2 years experience. Aid in moving. Experience operator rate of \$3.78 per hour. Write personnel dept., Fawcett-Haynes Printing Co., 1900 Chapman Avenue, Rockville, Maryland. (78-81)

BOOKBINDER SUPERVISOR

We need experienced bindery supervisors in our growing book division. You must have a working knowledge of book manufacturing equipment, but of equal importance you should have leadership and administrative skills. Fine opportunity and fringe benefits. Salary commensurate with experience. Write in complete confidence to—Personnel Dept., Fawcett-Haynes Printing Co., 1900 Chapman Avenue, Rockville, Maryland. (78-81)

DRAFTSMAN
TOOL AND DIES

Experienced detailed layout of Draw, Blanking and Progressive Dies. Excellent wages, benefits and working conditions in a country atmosphere.

Send Detailed Resume
or Call 865-4141

DEL-KROME
CORP.

WALTON, N. Y.
(75-81)

TOOL & DIE MAKERS

With all around job shop experience. Capable of supervising 6 man shop. Located in heart of good fishing and hunting area. Cool healthy climate.

CRANDALL TOOL &
MACHINES

BOX 269 CADILLAC, MICHIGAN
CALL DAYS PR 5-5562
NIGHTS PR 5-2104
(79-81)

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems

A + A

VINCĄ ŽEMAITĮ

koplyčioje lankiusiems, gėles atsiuntusiems, šv. Mišių aukas užprašiusiems, užuojautas spaudoje ir asmeniškai pareiškusiems ir į kapines taip skaitlingai visiems palydėjusiems.

Ypač dėkojame kun. prof. P. Dambrauskui už gedulingas šv. Mišias ir pamokslą bažnyčioje, kun. J. Kardauskui už šv. Mišias ir atsisveikinimo žodį koplyčioje-kapinėse; solistams R. Mastienei ir S. Barui už giesmes bažnyčioje; grabnešiams: J. Jurevičiui, St. Jurkūnui, K. Ramanauskui, gen. M. Rėklaičiui, M. Valiukėnui ir V. Žirgulevičiui; taip pat laidotuvių direktoriui p. Mažeikai-Evans už jo gražų patarnavimą.

Jūsų visų toks nuoširdus dėmesys buvo mums didelė paguoda ir davė jėgų pakelti tą didelį mūsų ištikusį skausmą netekus a. a. Vinco Žemaičio

Žmona — Anelė

sūnus — Vytautas ir šeima

duktė — Vincentina Jurkūnienė
ir šeima

PADĖKA

Gilaus skausmo ir liūdesio ištikti,

MARIJAI ONAI

KRĖVIENEI-MICKEVIČIENEI

mirus, širdingai dėkojame visiems: ligonę lankiusiems ir užjautusiems, su velione šermenų metu atsisveikinusiems ir ją į kapus palydėjusiems, sunkioje valandoje mums padėjusiems ir paguodą suteikusiems.

Duktė Aldona,
žentas Vytautas ir
Celina Mošinskiai

TORONTO

* HURON EŽERO pakraštyje, prie Naujosios Wasagos, prieš dešimt metų Toronto tėvai pranciškonai pradėjo kurti jaunimo stovyklavietę. Šiandien ji išaugusi į didelę sodybą su keturiolika pastatų, kuriuose yra valgykla, dešimties lovų ligoninė ir patalpos administracijai. Stovyklavietėje yra įrengtos sporto aikštės, graži lauzavietė, įvesta garsialkalbių sistema.

X-je Aušros stovykloje šią vasarą stovyklauja 181 jaunuolis -- 88 berniukai ir 93 mergaitės iš įvairių Kanados provincijų ir JAV miestų. Komendantu yra ilgametis šios stovyklos vadovas clevelandietis Vyt. Staškevičius.

Sekmadienį, liepos 10 d., stovykla buvo atidaryta iškilmingu laužu, kurį uždegė stovyklos kultūrinių pareigūnų ir lietuviškos mokyklos vadovo J. Stempužis. Stovyklos štabą sudaro 14 vadovų, kurie yra savo sričių specialistai ir 25 jaunesnieji vadovai, kurie yra pasižymėję sporto, tautinių šokių ir jaunimo organizacijų veikloje. Ypatingai didelis būrys jaunesniųjų vadovų yra iš Clevelando: Algis Korsakas ir Edis Staškevičius yra grupių vadovai, Danutė Čiuberytė tvarko stovyklos paštą ir Dalia Zylytė moko tautinių šokių. Linas Stempužis yra stovyklos maudymosi saugas (life guard).

Stovyklos dienos programą sudaro sporto, dainų, rankdarbių ir lietuviškos mokyklos pa-

VASAROS ATOSTOGAS

kviečiame praleisti CAPE COD'E

MEŠKOJE

CAPE COD žaluma: ATLANTO vanduo šildomas Golf'o srovės; SILVER BEACH smėlis; Lietuviška aplinka ir geras maistas, suteikia puikias sąlygas pavasaroti bei pailsėti.

SPORTO mėgėjams: sail-fish būriuoti, teniso aikštė, ping-pong, krocketas.

Vakare TĖVAMS išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONĄ pradedame BIRŽELIO mėn. 19 d.

MEŠKA

42 BEACH STREET

MONUMENT BEACH

CAPE COD, MASS.

Tel. (617) 759-3251